

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PREVENCE KORUPČNÍHO JEDNÁNÍ V POLICII
ČR A ANALÝZA DAT ZÍSKANÝCH OD
PŘÍSLUŠNÍKŮ ÚZEMNÍHO ODBORU TEPLICE**

Autor práce: Martin Pippinger

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Šumbera

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji svému vedoucímu práce panu JUDr. Milanu Šumberovi za metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování bakalářské práce.

Abstract

PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR a analýza dat získaných od příslušníků Územního odboru Teplice: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. 69 s.
Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Šumbera

Klíčová slova: korupce, korupce u Policie ČR, policejní příslušník, prevence korupce, SWOT analýza

Práce analyzuje postoj a chování jednotlivých příslušníků Územního odboru Teplice ke korupci u Policie ČR. Dále zkoumá samotné příčiny morálního selhání při výkonu policejní profese a povědomí policistů o jednotlivých preventivních opatřeních. Díky informacím získaných z dotazníkového šetření byly zodpovězeny dílčí otázky a naplněn cíl práce.

Abstract

PIPPINGER, M. *The Corruption Act Prevention at Police Czech Republic and Data Analysis Obtained from the Dependents of Regional Department Teplice : The bachelor thesis.* České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 69 p. Supervisor : JUDr. Milan Šumbera

Key words: corruption, corruption within the Police at Czech Republic, police dependent, prevention of the corruption, SWOT analysis

This thesis analyse the attitude and behaviour towards the corruption on every single dependent of Regional department Teplice at Police Czech republic. Next, it examines very cause of ethical failure within the practise of police proffesion and awareness of police officers about particular preventive measures. All the sub-questions were answered thanks to informations gained from questionnaire investigation and therefore the target of this thesis is fulfilled.

Obsah

ÚVOD	8
1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA KORUPCE	11
2.1 Korupce obecně	11
2.1.1 Pojem korupce.....	11
2.1.2 Dělení korupce	12
2.1.3 Stádia korupce	13
2.1.4 Příčiny korupce	13
2.2 Korupce u příslušníků Policie ČR	15
2.2.1 Typologie policejní korupce	16
2.2.2 Situační podmínky místa činu	17
2.2.3 Etický kodex a Služební slib	18
2.2.4 Příčiny policejní korupce	19
2.2.5 Důsledky policejní korupce	20
3 TRESTNĚ PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY PŘED KORUPCÍ A ÚPLATKÁŘSTVÍM	22
3.1 Ochrana společnosti prostředky trestního práva hmotného	22
3.1.1 Úplatkářství	23
3.2 Ochrana společnosti prostředky trestního práva procesního	25
4 PREVENCE KORUPČNÍ KRIMINALITY	26
4.1 Prevence kriminality.....	26
4.1.1 Struktura prevence kriminality.....	26
4.1.2 Úrovně preventivních aktivit.....	27
4.2 Preventivní opatření u Policie ČR.....	27
4.2.1 Personální oblast	28
4.2.2 Kontrolní oblast.....	30
4.2.3 Interní předpisy	32
4.2.4 Organizace policejní práce	33
4.2.5 Transparentnost policejní práce	33
5 EMPIRICKÁ ČÁST	35
5.1 Strategie výzkumu	35
5.2 Charakteristika výběrového souboru a struktura dotazníku	35
5.3 Výsledky dotazníkového šetření	36
5.3.1 Vlastní otázky dotazníkového šetření	37
5.3.2 Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření	50
5.4 SWOT analýza	51
5.4.1 Podstata SWOT analýzy	51
5.4.2 SWOT analýza korupce u Policie ČR.....	52

ZÁVĚR.....	55
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	60
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	61
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

Úvod

Korupce je velmi diskutovaným a medializovaným tématem, které se v negativním slova smyslu propracovalo téměř do všech odvětví ekonomiky. Tato skutečnost je dána charakterem dnešní společnosti, podlamuje důvěru v pevnost její organizace, politiku, ekonomiku a veřejnou správu.

V každé společnosti jsou nastavena určitá pravidla jednání a chování, která musí být dodržována. Postavení policisty, jako úřední osoby, se však od postavení ostatních občanů odlišuje tím, že policista má oprávnění vymezená zákonem, která mu v případě nutnosti dovolují zasahovat do práv a svobod jiných občanů. Každý zásah musí respektovat pravidla stanovená demokratickým státem, deklarujícím dodržování lidských práv a svobod a musí být v souladu s Etickým kodexem Policie ČR. Svou činnost musí tedy policista vykonávat při naprostém dodržování zákona, za správného a přiměřeného využívání pravomocí, které mu zákon svěřuje.

Práce policisty je fyzicky, psychicky a také morálně velmi náročná. Policisté jsou často vystaveni ohrožení svých životů či zdraví, dostávají se do situací, kdy se musí rychle rozhodovat, aniž by měli dostatek informací k řádnému analyzování dané situace. Je tedy velmi důležité, aby policista respektoval morální hodnoty a normy a to nejen v profesním, ale i osobním životě.

Pokud dochází ke korupci v řadách policie, jedná se o velmi závažný problém, který narušuje celospolečenskou morálku a zanechává pocit beznaděje, pokud ti, kteří mají korupci odhalovat, se do ní zapojují. Odhalování korupčního jednání je však velmi složité, neboť obě zúčastněné strany nemají na odhalení žádný zájem a často neexistují žádné důkazy, které by pomohly situaci vyřešit.

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Cílem práce je pomocí dotazníkového šetření analyzovat, jak korupční jednání vnímají příslušníci Policie ČR, resp. Územního odboru Teplice, zda se takové jednání u příslušníků vyskytuje a zda je tolerováno či nikoliv. Dále budou zjištěny samotné příčiny korupčního jednání a úroveň povědomí o existenci preventivních opatření, resp. jejich účinnost.

Pro zpracování práce byly využity metody sběru dat a informací především z odborné literatury, právních předpisů a webových portálů. Těžištěm získaných informací je odborná literatura, která je základem pro tvorbu práce. Informace z webových portálů pak přináší aktuální pohled na danou problematiku. Mezi další zdroje zpracování patří metodické příručky, které popisují danou problematiku a tématu se věnují velmi konkrétně. Teoretická část práce tedy tvoří odborný základ pro zpracování té praktické.

Datové podklady pro vypracování praktické části byly získány z dotazníkového šetření, tedy metodou dotazování. Mezi hlavní výhody lze uvést finanční nenáročnost a rychlost a nevýhodami jsou zejména nemožnost kontroly podmínek vyplnění a celkově nižší návratnost tohoto zdroje. Velký důraz byl kladen na volbu typu a formulace otázek, které mohou ovlivnit celkovou kvalitu i výsledky provedeného výzkumu.

Empirické údaje získané vlastním výzkumem byly podrobeny analýze dat, při které dochází k rozkladu zkoumaného jevu na dílčí části a ty se následně stávají předmětem dalšího zkoumání. Jde o rozbor faktů postupující od celku k částem. Po analýze následuje syntéza, což je spojení poznatků získaných analytickými metodami v cele a je velmi důležitá pro pochopení vzájemné souvislosti jevů.¹ Dále následuje samotná interpretace zjištěných dat. Ze získaných dat byly použity informace o počtu, věku a pohlaví respondentů a dále pomocí tabulek a grafů vyhodnoceny a interpretovány jednotlivé výstupy.

---

¹ LORENC.INFO. *Závěrečné práce – metodika* [online]. © 2007 – 2013 [cit. 2016-1-23]. Dostupné z WWW: <<http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>>.

Součástí cíle práce je zodpovězení níže uvedených otázek:

- Vyskytuje se korupční jednání u příslušníků Policie ČR Územního odboru Teplice?
- Tolerují příslušníci Policie ČR Územního odboru Teplice korupční jednání?
- Jaké jsou příčiny korupčního jednání podle příslušníků Policie ČR Územního odboru Teplice?
- Jaká je úroveň povědomí příslušníků Policie ČR Územního odboru Teplice o existenci preventivních opatření?

Na konci praktické části je výstup shrnut SWOT analýzou, ve které jsou zkoumány silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Hodnotícím kritériím jsou přiřazeny číselné hodnoty, pomocí kterých je zjištěna úroveň interní pozice podkládající strategii boje s korupcí u Policie ČR.

2 Základní charakteristika korupce

2.1 Korupce obecně

Abychom správně pochopili hlavní problematiku zvoleného tématu, je nutné na začátku vysvětlit základní pojem korupce, definovat její příčiny a stádia.

2.1.1 Pojem korupce

„Pojem korupce je slovo latinského původu, vychází ze slovního základu „rumpere“, tj. zlomit, rozlomit, přetřhnout. Latinský výraz „corruptus“ označuje následek takového zlomu a ten, kdo ho podstoupil, je pak zkažený, zvrhlý nebo zvrácený“.²

Korupcí se rozumí jakýsi mravní poklesek jedince, který má určité rozhodovací pravomoci, nebo nabádá osobu s rozhodovací pravomocí, aby učinila to oč žádá. Jedná se o zneužití postavení spojeného s porušením podstaty nestrannosti při rozhodování. Může být motivováno vidinou zisku materiálního, osobního, nebo jiných budoucích výhod. Nemusí se jednat výhradně o finanční transakci, ale například i o dosazení na funkci nebo získání nějaké naturální výhody. Korupční prostředí a příležitost ke korupci vzniká všude tam, kde je osobám svěřena rozhodovací pravomoc, kterou mohou vykonávat skrytě a neomezeně.³

Korupce může nabývat nejrůznějších podob a forem, ale vždycky se jí účastní minimálně dvě strany. Na jedné straně stojí korumpující – aktivní prvek, tj. ten, který poskytuje nějakou výhodu s cílem získat jinou výhodu pro vlastní osobu, na druhé straně je korumpovaný – pasivní prvek, tj. ten, který neoprávněně z titulu svého postavení, poskytuje výhodu s vědomím, že jinou výhodu získá. Tyto dvě strany svým jednáním vědomě poškozují další subjekty. „Potíž je většinou v tom, že je-li

---

² FRÍČ, P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha: G Plus G, 1999, s. 12.

³ CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde Praha a.s., 2003, s. 9-11.

protikorupční jednání odhaleno, ne vždy dochází k potrestání obou stran (asymetrie mezi upláceným a uplácejícím).⁴

Korupce nemá charakter běžné obchodní transakce, neboť je postavena na osobní závislosti. Jedná se o diskriminační akt, který je v přímém rozporu s principem rovných příležitostí a elementárních spravedlností. Vždy jde o neoprávněné zvýhodňování jednotlivců či skupin. V tom také spočívá destruktivnost korupce. Nejde o ztrátu jednoho ve prospěch zisku druhého, ale o ztrátu všech.⁵

2.1.2 Dělení korupce

➤ dle oblastí působení⁶:

- a) Korupce v politice – korupce, ke které dochází ve vyšších stupních veřejné správy a na politické úrovni; je typická pro ovládnutí hospodářských vztahů (snaha podnikatelů získat od politiků různé výhody); v politické oblasti korupce vážně narušuje a ohrožuje demokratické formy vlády, chod státní a veřejné správy jako celku.
- b) Korupce ve veřejném sektoru – korupce spojená se zneužíváním pravomocí a postavení veřejných činitelů.
- c) Korupce v soukromém sektoru - vyskytuje se nejvíce v průmyslu a v obchodě, avšak vyloučit nelze ani střední a drobné podnikání, v němž je korupce nezdědka běžným prostředkem konkurenčního boje, čímž komplikuje působení tržních mechanismů.

➤ dle rozsahu a charakteru korupčního jednání⁷:

- a) Banální – drobná korupce běžného člověka, např. poskytování různých darů.
- b) Municipální – korupční jednání pracovníků veřejné správy na lokální úrovni.
- c) Velká individuální korupce – korupční chování vysokých státních úředníků, politiků a lidí pracujících v podnikatelské sféře.

⁴ BĚLOUCHOVÁ, J. *Etika a korupce v policejním vzdělávání*. Brno, 2012. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc., s. 9.

⁵ DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Korupce*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005, s. 8.

⁶ CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde Praha a.s., 2003, s. 37-39.

⁷ STANCE COMMUNICATIONS. *K „banální“ a municipální korupci jsme čím dál shovívavější* [online]. © 2014 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.stance.cz/k-banalni-a-municipalni-korupci-jsme-cim-dal-shovivavejsi-4477/>>.

- d) Velká institucionální korupce – korupční jednání ve prospěch institucí.

2.1.3 Stádia korupce

➤ **stádia korupce dle Chmelíka⁸ a Friče⁹:**

- a) Stádium náhodné korupce – jedná se o počáteční stádium, korupce je spíše náhodný a příležitostný jev; ojedinělé korupční chování; odhalování korupce je úspěšné.
- b) Stádium spontánně regulované korupce – druhé stádium korupce nastává tehdy, dojde-li k selhání kontrolních mechanismů; začíná se vytvářet korupční prostředí; dochází k dezorientaci kontrolních mechanismů; vytváří se neformální korupční normy jednání; neefektivní postihování.
- c) Stádium organizované korupce – rozvinuté korupční prostředí; vznikají vzájemně propojené korupční řetězce; nefunkční kontrolní mechanismy; průnik korupčních aktivit do státní správy a politiky; patrný konkurenční boj a snaha zlikvidovat soupeře.
- d) Stádium systémové korupce – vrcholné stádium, kdy korupce zasahuje do celého systému státní správy; dochází ke vzniku speciálních skrytých skupin, které jsou orientovány na korupční aktivity; korupce je postupně podporována státem, vzniká korupční stát.

2.1.4 Příčiny korupce

Základní příčinou korupce je lidská touha po materiálních statcích, penězích, úspěchu, moci, kariéře atd. Vznik a výskyt korupce je ovlivňován řadou sociokulturních, ekonomických a politických faktorů. Ze strukturálních kořenů korupce lze odvodit, že se jedná o problém jednotlivců, systémů a institucí, a lze zkoumat příčiny vzniku korupce z několika vzájemně propojených hledisek a faktorů vytvářejících korupční prostředí.¹⁰

⁸ CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde Praha a.s., 2003, s. 22-25.

⁹ FRIČ, P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha: G Plus G, 1999, s. 32.

¹⁰ KALIANKO, R. *Korupce z trestněprávního hlediska*. Brno, 2011. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno. Vedoucí bakalářské práce: prof. JUDr. Vladimír Kratochvíl, CSc., s. 8.

Příčinami korupce jsou myšleny faktory, které napomáhají korupčnímu jednání.

Patří mezi ně především:

- a) Výše úplatku – teorie vychází z předpokladu, že každý je úplatný a záleží jen na okolnostech a výši úplatku.
- b) Normativní systém – propracovaný systém norem může pozitivně ovlivnit korupční prostředí, týká se to jak norem psaných, tak i nepsaných (např. zvyklostí).
- c) Fungování administrativy – přílišná byrokracie, neefektivnost a zdlouhavost vyřizování různých požadavků napomáhá korupčnímu jednání.
- d) Systém kontroly – nefungující systém kontroly není dostatečnou hrozbou pro ty, kteří mají sklon k úpadku.
- e) Systém sankcí – symbolické tresty za korupční jednání nejsou dostatečným opatřením.
- f) Korupční tradice – v některých zemích je korupce považována za zcela normální běžný způsob chování, je tolerována.
- g) Kvalita státní správy – účinným protikorupčním jevem je silná, kvalifikovaná výkonná moc.
- h) Klientelismus – vyřizování občanských záležitostí např. mimo pracovní dobu, prostřednictvím známých, na základě loajálnosti mezi úředníky, atd.
- i) Hodnotový žebříček – na prvním místě je osobní prospěch.
- j) Chudoba – snaha kompenzovat chudobu.
- k) Vliv médií – média mají velký vliv na veřejné mínění.

2.2 Korupce u příslušníků Policie ČR

Z policejního hlediska je korupce chápána jako zneužití postavení, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování. Takové jednání je motivováno vidinou materiálního zisku nebo získání jiných výhod. V každém korupčním vztahu je vždy někdo, kdo rozhoduje, je patrná jeho moc odchylovat se od nastavených pravidel a výměna takto vychýleného rozhodnutí za výhodu a protiprávnost takového výměnného vztahu. Korupce je proto považována za projev chyby v rozhodovacím a řídicím procesu. Účast v korupčním stavu je etickým a mravním selháním jednotlivců. Korupce může ve svém důsledku ohrozit životaschopnost demokratických institucí a tržních ekonomik a zároveň bezpečnost státu, a to jak z hlediska vnitřní, tak i vnější bezpečnosti.¹¹

Korupční jednání policisty je velmi těžké odhalit, protože policista má v mnoha ohledech možnost rozhodovat o učiněných opatřeních. Nemůžeme univerzálně říci, že policisté jsou zkorumpovaní, můžeme ale říci, že jsou zkorumpovatelní, protože zasahují do práv a svobod občanů, rozhodují o sankcích a jejich činnost vytváří základ pro rozhodování v trestním a správním řízení. Korupční jednání má vždy minimálně dvě strany. Zjednodušeně řečeno jedna strana „korumpující“ poskytuje určitou výhodu a druhá strana „korumpovaný“ tuto výhodu přijímá. Trestněprávního jednání se dopouštějí obě strany, tedy nejen korumpovaná osoba ale rovněž korumpující. Odhalování těchto korupčních trestních činů (dále jen tr. čin) bývá často velmi náročné, obě strany totiž z korupčního jednání profitují, a proto logicky mají zájem na utajení tohoto tr. činu.¹²

Jestliže chceme potlačovat korupci v řadách policie, musíme vědět, jaké jsou její příčiny a důsledky, jaké zvláštnosti tato korupce vykazuje, v jakých formách se projevuje, a jakým způsobem jí lze předcházet.¹³

---

¹¹ DALECKÝ, J.: *Charakteristika a etiologie korupce* [online]. [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/1-2009/korupce-dalecky.htm>>.

¹² FÉROVÁ POLICIE. *Podoby korupčního jednání* [online]. © 2011 Liga lidských práv [cit. 2015-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.ferovapolicie.cz/korupce-policistu-a-jak-s-ni-bojovat-56/podoby-korupcniho-jednani-2612.html>>.

¹³ BĚLOUCHOVÁ, J. *Etika a korupce v policejním vzdělávání*. Brno, 2012. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně Vedoucí diplomové práce: PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc., s. 10.

2.2.1 Typologie policejní korupce

Korupční jednání může nabývat celé řady forem. Mohou se projevovat jako jednoduché a osvědčené úplatky a končit jako sofistikované a dobře propracované postupy. Ačkoli existuje řada možných způsobů a forem, je nutné mít na paměti, že jedna forma na sebe váže další a jednotlivé formy se navzájem doplňují.

➤ **Jednoduchá korupce** - jde o korupční jednání, které se v jednotlivých případech nemusí jevit jako společensky příliš nebezpečné, jeho provádění nebo zastírání je velmi jednoduché, zisky jsou obvykle malé.

Příklady: Nevydávání pokutových bloků, prominutí přestupku za menší úplatu, přijímání drobných darů jako projevu vděčnosti, přijetí nabídky nakupovat zboží se zvláštní slevou, krádeže věci ze skladu zabaveného zboží, využívání služebního auta k soukromým účelům.

➤ **Spíše sofistikovaná** - představuje korupci střední úrovně.

Příklady: Vydírání pachatelů, asistence při převodu cizinců přes státní hranici, vydávání povolení k pobytu či zbrojních průkazů neoprávněným osobám, změna záznamů v protokolu o dopravní nehodě, spolupráce na organizovaném obchodu s kradenými automobily, fňgování dopravních nehod.

➤ **Sofistikovaná korupce** - korupční jednání vyznačující se vysokou společenskou nebezpečností, provádění nebo zastírání je poměrně složité a vyžaduje od pachatele specializované znalosti a možnosti.

Příklady: Vybírání výpalného, zastavení trestního řízení (dále jen tr. řízení), vedení vyšetřování „do ztracena“, varování před tím, že policie prošetřuje jejich činnost, poskytování informací o tom, jak spáchat tr. čin tak, aby byl nepostižitelný.

Nejfrekventovanějším způsobem korupčního jednání policistů je zneužití pravomocí veřejného činitele. Pod skutkovou podstatu tohoto tr. činu si lze představit širokou škálu různého korupčního jednání, které souvisí s výkonem povinností a oprávnění policisty. Dále se může jednat o tr. čin přijetí úplatku nebo podplacení, pojistný podvod, neoprávněné nakládání s osobními údaji apod.¹⁴

---

¹⁴ DALECKÝ, J.: *Charakteristika a etiologie korupce* [online]. [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/1-2009/korupce-dalecky.htm>>.

2.2.2 Situační podmínky místa činu

Situační podmínky místa činu korupčních tr. činů jsou obvykle nepříznivým faktorem pro objasňování. Vzhledem k charakteru místa činu a vzhledem k povaze korupčního jednání je pro tyto tr. činy typická absence vyhodnotitelných stop, popřípadě jejich malý výskyt. Mezi situační podmínky místa činu můžeme zařadit zejména:

- **Demografické podmínky** - při korupčních tr. činech chybí tzv. „přímá oběť“, tr. činy jsou často páchané v uzavřených prostorách a není v zájmu korumpujícího a korumpovaného tento tr. čin oznámit.
- **Topografické podmínky** - vlastnosti místa události - při korupčních tr. činech dochází k minimální interakci účastníků a prostředí. Z tohoto důvodu nedochází téměř k tvorbě vyhodnotitelných stop, proto obvykle nelze uplatnit celou řadu kriminalistických metod např. obhlídku místa činu.
- **Vlastnosti objektů** - výskyt stop při korupčních tr. činech se často omezuje pouze na paměťové stopy účastníků korupčního jednání a případných svědků. Policisté, jako účastníci korupčního jednání, jsou specifickou sociální skupinou, která se vyznačuje poměrně dobrým právním podvědomím. Většina z nich ví, jak se vyhnout právnímu postihu a pozná možnosti policistů.
- **Čas spáchání** - většina těchto tr. činů je páchána v denní době, nejednou v úředních hodinách. U služby dopravní a pořádkové policie často v průběhu výkonu služby, tedy i v noční hodině.

Policistům často nestačí pouhá znalost jejich práv a povinností, ale existují situace, kde je třeba zapojit i vlastní úsudek. Tento úsudek je ovlivněn vztahem policistů k etickým normám a zásadám, které předurčují úlohu policie ve společnosti.¹⁵

---

¹⁵ KUBÍKOVÁ, I. *Kriminalistické hľadiská korupcie*. In KUBÍKOVÁ, I. *Odhaľovanie a vyšetrovanie korupcie: článok ze zborníku*. Bratislava: Akadémia PZ - Inštitút ďalšieho vzdelávania, 2001. str. 40-45.

2.2.3 Etický kodex a Služební slib

Policejní definice korupce je uváděna v širším slova smyslu jako nesprávné či nezákonné jednání policisty. V užším slova smyslu je korupce brána jako zneužití autority za účelem získání nelegitimního prospěchu. Každý policista by měl jednat v souladu s Etickým kodexem Policie ČR a měl by se řídit Služebním slibem, který skládá při přijetí do služebního poměru.

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“¹⁶

Korupčním jednáním se dle etického kodexu rozumí úmyslná, cílevědomá činnost, spočívající ve zneužití pravomoci či postavení příslušníka policie z vlastního nebo cizího podnětu s úmyslem získat neoprávněný prospěch či výhodu pro sebe nebo jiné osoby, přičemž není důležité, zda neoprávněný prospěch či výhoda je hmotného či nehmotného charakteru.

Z hlediska korupce jsou zásadní požadavky na postoj policisty obsaženy v článku 3 Etického kodexu Policie ČR (úplné znění viz Příloha 1): ***„zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie ČR, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby“***, a dále v článku 4: ***„netolerovat ani nekryt podezření z tr. činnosti jiných příslušníků Policie ČR a tr. činnost neprodleně oznámit“***.¹⁷

Policistou by se měl stát takový občan, který chce ve svém životě zastávat a ctít zákon, přistupovat individuálně a spravedlivě ke každému občanovi a prohlubovat svoje znalosti a odbornou kvalifikaci. Vzhledem k charakteru policejní práce musí policista dodržovat kázeň a přispívat k dobré pověsti a obrazu policie jako celku.

¹⁶ POLICIE ČR. *Služební slib*. [online]. © 2015 [cit. 2016-1-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/sluzebni-slib.aspx>>.

¹⁷ POLICIE ČR. *Etický kodex Policie ČR*. [online]. © 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>>.

2.2.4 Příčiny policejní korupce

Příčiny korupce u policie mohou vycházet ze tří základních zdrojů, kterými jsou **personální příčiny**, jako je například lidská slabost, nadměrná horlivost, dále pak **institucionální příčiny**, které vychází ze specifického stylu vedení a organizace a **sociální příčiny**, navázané na sociální a politické podmínky policejní práce.¹⁸

Možných příčin policejní korupce je několik. Za zmínku stojí zejména selhání morálních vlastností jednotlivce, nedostatečné finanční ohodnocení, špatně fungující systém, negativní projevy policejní subkultury atp. Každý policista je denně při styku s veřejností v situacích, kdy záleží pouze na jeho morálním statusu, zda korupční situaci podnítí, nebo jí podlehne.

➤ **Selhání morálních zásad** - morálka každého jednotlivce se formuje už od dětství, v počátcích života mají vliv na její vývoj hlavně rodiče a blízké okolí. Později se do formování morálky jednotlivce zapojuje škola a v pozdější době ovlivňuje velkou měrou jednotlivce společnost. Je tedy zřejmé, že vybraný uchazeč o práci u policie, který je zařazen do tohoto systému už významný morální základ má a je tedy obtížné jeho morální zásady jakýmkoli způsobem měnit, pokud tedy nějakým způsobem vybočuje.

➤ **Špatně fungující systém** - existují určité okolnosti, které mohou celý systém narušit. Jedním takovým případem může být koncentrace moci, kdy má jeden pracovník více rozhodovacích pravomocí než jiný a zneužije jich ve svůj prospěch, například vyřeší přestupek bez vypsání pokutového bloku a ponechá si finanční hotovost.

➤ **Nedostatečná kontrola** - kontrolu můžeme dělit podle postavení kontrolujícího subjektu na *vnější a vnitřní*. U vnitřní kontroly můžeme rozlišit, zda je kontrolující subjekt přímo součástí Policie ČR, v tomto případě hovoříme o Odboru vnitřní kontroly Policejního prezidia ČR nebo stojí mimo ni a takovým subjektem je Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen GIBS). Oběma institucím se budu věnovat později. Vnější kontrolu provádí zejména veřejnost. Konkrétně se jedná o možnost každého občana, který má pocit, že se setkal s protizákonným jednáním policisty, podat stížnost či oznámení. V případě, že policistu podezřívá ze spáchání tr. činu, může podat trestní

---

¹⁸ KUČERA, T. *Problematika korupce příslušníků Policie ČR a její prevence*. České Budějovice, 2011. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Vedoucí práce: doc. JUDr. Jan Hejda, Ph.D., s. 19.

oznámení. Existují i jiné možnosti, jak může občan hájit svá práva. Může se například obrátit na veřejného ochránce práv a dále existuje možnost podat stížnost proti nezákonnému počínání příslušníka Policie ČR k Ústavnímu soudu.

➤ **Nedostatečné finanční ohodnocení** - nedostatečné finanční ohodnocení je další příčinou policejní korupce. Pokud porovnáme riziko, s jakým jsou policisté v každodenním styku a finanční ohodnocení, nedá se hovořit o vyváženém vztahu. Plat policistů by měl odpovídat zvýšenému riziku a měl by být v takové výši, aby policisté neuvažovali o braní úplatků nebo jiném zvýhodňování.

➤ **Negativní projevy policejní subkultury** - negativní projevy jsou zapříčiněny především vysokou mírou kontaktu s deviantním prostředím. Intenzivní kontakt s deviantním prostředím vyvolává tlak na psychiku příslušníků policie, u kterých může docházet k narůstající lhostejnosti v rozlišování co je dobré a co špatné. Nelze ani opomenout možnost podvědomého přebírání negativních vzorců chování svých pachatelů.

➤ **Pocit frustrace** – pocit frustrace negativně ovlivňuje morálku policistů, což se může projevit například ve snížení výkonnosti, korupci a někdy i brutalitě. Policisté jsou často svědky toho, jak někteří členové společnosti (zločinci, právníci, politici atd.) obcházejí či přímo porušují zákony a nejsou potrestáni. Vnímají právní systém jako straníci daleko více kriminálním živlům, než orgánům prosazujícím právo.¹⁹

2.2.5 Důsledky policejní korupce

Ze společenského hlediska korupce prohlubuje společenské nerovnosti a narušuje zásadu rovných příležitostí. Často se stává nástrojem organizovaného zločinu.

Mezi negativní dopady policejní korupce patří zejména **oslabování důvěry v Policii ČR**. Jestliže si lidé myslí, že policisté nemají zábrany jednat nemorálně a někdy i nezákonně a jejich jednání je ve stejném duchu také medializováno, těžko jim bude společnost důvěřovat. Může se sice jednat o selhání jednotlivce, ale podryvá to důvěru v celý policejní systém.

Dalším možným dopadem je **negativní mediální obraz**. Vztah veřejnosti k policistům je silně ovlivňován prezentováním jejich činností v hromadných sdělovacích

---

¹⁹ HERZOGOVI, Z. *Policejní etika*. Praha: MV ČR, 2003, s. 123.

prostředcích. Média tak hrají významnou roli v této oblasti především proto, že do značné míry ovlivňují veřejné mínění. Média mnohdy podávají zkreslené informace, což může vytvářet negativní pohled na činnost příslušníků Policie ČR.

Pokud jsou občané přesvědčeni, že fungování policie je narušeno korupcí, sami budou při řešení svých potřeb obcházet pravidla a využívat nelegitimních nástrojů, čímž může docházet k **posílení korupčního klimatu**. Panuje-li ve společnosti přesvědčení o zkorumpovanosti policie, může to mezi lidmi vyvolat pocit bezmocnosti nějak proti tomu bojovat.

Policejní korupce má také **negativní vliv na morálku** jedinců ve společnosti a na jejich demotivaci. Pokud tak důležitý orgán, jako je policie, bude na společnost dělat negativní dojem, může napomoci rozvoji „korupční morálky“, která říká, že korupce je normální.²⁰

---

²⁰ PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*. Praha, 2015. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Vlastimil Burian, s. 11-12.

3 Trestně právní úprava ochrany před korupcí a úplatkářstvím

Protiprávnost korupce – úplatkářství je v českém právním řádu upravena ve dvou základních rovinách. První oblast **trestně právní**, kterou lze charakterizovat i jako oblast veřejnoprávní, bude rozebrána níže. Druhá oblast je tvořena normami soukromoprávními, zejména obchodním zákoníkem.²¹

3.1 Ochrana společnosti prostředky trestního práva hmotného

Vzhledem k přijetí nového kodexu trestního práva v podobě Zákona č.40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen tr. zákoník), by se dalo očekávat i nové pojetí trestněprávní úpravy korupce. Nadále však není tento pojem jako takový v platném trestním právu definován. Jedná se tedy stále především o vztah, kdy korupce subsumuje pojem úplatkářství, který v našem trestním právu už vymezen je, a to v podobě několika základních skutkových podstat.²²

Protiprávnost korupce a úplatkářství je obsažena i v dalších skutkových podstatách, jejichž společným znakem je korupční jednání²³:

- Tr. čin sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 tr. zákoníku
- Tr. čin pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 tr. zákoníku
- Tr. čin pletichy při veřejné dražbě podle § 258 tr. zákoníku

Korupční jednání jako takové pak může být páčáno v souběhu s několika jinými tr. činy²⁴:

²¹ CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde Praha a.s., 2003, s. 79.

²² CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde Praha a.s., 2003, s. 79.

²³ KALIANKO, R. *Korupce z trestněprávního hlediska*. Brno, 2011. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno. Vedoucí bakalářské práce: prof. JUDr. Vladimír Kratochvíl, CSc., s. 16.

²⁴ KALIANKO, R. *Korupce z trestněprávního hlediska*. Brno, 2011. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno. Vedoucí bakalářské práce: prof. JUDr. Vladimír Kratochvíl, CSc., s. 16.

- Tr. čin zneužití informace a postavení v obchodním styku podle § 255 tr. zákoníku
- Tr. čin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku
- Tr. čin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 tr. zákoníku

3.1.1 Úplatkářství

Společným determinantem korupce, tedy úplatkářství, je především **úplatek**, který by se dal charakterizovat jako „*neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě a na kterou nemá nárok (§ 334 odst. 1 tr. zákoníku)*. Zpravidla jde o zvýhodnění, které se dostává uplácenému nebo s jeho souhlasem jiné osobě, spočívající zejména v přímém majetkovém prospěchu, např. finančním nebo materiálním. Může však jít i o výhodu jiného druhu, např. protislužbu. Z hlediska naplnění tohoto znaku není rozhodující výše úplatku. Zákon nestanoví žádnou hodnotovou hranici. Výši úplatku je třeba hodnotit v souvislosti s dalšími okolnostmi, které určují společenskou škodlivost tohoto činu. V oblasti výkonu státní moci a správy však nelze tolerovat zásadně žádné úplatky, a to ani nepatrné hodnoty.“²⁵

Dalším ze společných znaků úplatkářství je **obstarávání věcí obecného zájmu**, což je „*činnost, která souvisí s plněním úkolů týkajících se věcí obecného zájmu, tedy nejen rozhodování orgánů státní moci a správy, ale i jiná činnost při uspokojování zájmů občanů a právnických osob v oblasti materiálních, sociálních, kulturních a jiných potřeb. Jde tedy o plnění všech úkolů, na jejichž řádném a nestranném plnění má zájem celá společnost nebo určitá sociální skupina. Nespadá sem činnost občanů, jež je výlučně projevem jejich osobních práv.*“²⁶

Tr. činy úplatkářství jsou ve zvláštní části tr. zákoníku systematicky řazeny do desáté hlavy – Tr. čin proti pořádku ve věcech veřejných, ve stejnojmenném třetím díle. Jedná se o následující skutkové podstaty tr. činů:²⁷

²⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 2886.

²⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 2886.

²⁷ FRYŠTÁK, M. *Trestní právo hmotné: zvláštní část*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009, s. 115-116.

➤ **Přijetí úplatku podle § 331 tr. zákoníku**

Objektem tohoto tr. činu je zájem společnosti na řádném, nestranném a zákonném obstarávání věcí obecného zájmu. V souvislosti s tím se tedy jedná o zájem na ochraně čistoty a transparentnosti veřejného života a ochraně podnikatelských vztahů před korupcí.

Objektivní stránka je zde dána tím, že za trestně odpovědného je považován ten, který sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věcí veřejného zájmu pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek. Dále bude za trestně odpovědného považován ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiného spáchá výše uvedené v souvislosti s podnikáním, nebo kdo si za výše uvedených okolností o úplatek požádá. Žádost o úplatek je trestná přísněji, a to z důvodu zohledňování skutečnosti, že pachatel sám vyvine aktivitu k tomuto protiprávnímu jednání.

Subjektivní stránku zde reprezentuje pouze úmyslné zavinění.

➤ **Podplácení podle § 332 tr. zákoníku**

Objekt je v tomto případě identický jako u předchozího tr. činu. Objektivní stránka zde spočívá v trestnosti toho, jenž jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráním věcí obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, anebo totéž spáchá v souvislosti podnikáním, ať už svým, nebo jiného.

Subjektem v tomto případě může být kdokoli a z hlediska subjektivní stránky je zde vyžadováno úmyslné zavinění.

➤ **Nepřímé úplatkářství podle § 333 tr. zákoníku**

Objekt je opět shodný s předchozími dvěma případy. Objektivní stránka zde spočívá v trestnosti tzv. intervence, jejímž účelem a cílem je za úplatek působit svým vlivem nebo prostřednictvím jiného na výkon pravomoci jiné osoby – úřední osoby. Jednání spočívá v přijetí úplatku, nebo žádosti o něj za tuto intervenci a tr. čin je dokonán okamžikem žádosti o úplatek za ni u jiného.

Subjektem může být opět kdokoli a z hlediska subjektivní stránky je vyžadována úmyslná forma zavinění.

Skutkové podstaty těchto tr. činů jsou doplněny § 334 tr. zákoníku, společným ustanovením, charakterizujícím výše zmíněné pojmy úplatku a obstarávání věcí

veřejného zájmu a vymezením pojmu úřední osoby ve vztahu k jeho obecné definici v § 127 tr. zákoníku.²⁸

3.2 Ochrana společnosti prostředky trestního práva procesního

Vlastní odhalování tr. činů spojených s korupcí, jejich dokumentace a procesní zajišťování důkazů je velice specifické, složité a časově náročné. Vzniká tak bilaterální vztah mezi subjektem jednajícím v zájmu získat výhodu nebo obstarání věci veřejného zájmu a subjektem, který je tento požadavek způsobilý zajistit. Ani jedna ze stran nemá zpravidla zájem na tom, aby se tento mimoprávní vztah řešil státní mocí, protože oběma stranám plyne z tohoto vztahu užitek.

Většinou chybí poškozený, proto bývávají podávána oznámení o korupčním jednání pouze v případech, kdy se korupční vztah stává zjevně nevýhodným pro jednu ze stran, nebo je například úplatek v nepoměru k poskytované výhodě. Problémy při odhalování korupce nastávají v případech, kdy jsou jedním ze subjektů korupčního vztahu organizace, podniky, instituce, státní úředníci anebo organizovaný zločin, kdy bývá rozhodující korupční prostředí v souvislosti s tvorbou sféry vlivu, a to zejména ve státní správě a samosprávě. Pro odhalování a vyšetřování této tr. činnosti jsou naznačené aspekty korupčních vztahů dominantní.

Korupce se v přímém poskytování a přijímání úplatků ve formě hotovosti vyskytuje u primitivních způsobů zajišťování požadovaných služeb a výhod ve veřejném zájmu, kdežto sofistikovanější úplatkářství se většinou uskutečňuje formou služeb a klientelismu.

Právní rámec pro odhalování a vyšetřování korupce je zajištěn Zákonem č. 141/1961 Sb., o tr. řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Prostřednictvím tohoto zákona jsou orgány činné v tr. řízení (policie, státní zástupce a soud) oprávněny vést, mimo jiné ve věcech korupčních tr. činů, vyšetřování a pomocí tohoto odhalovat a postihovat korupci.²⁹

---

²⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 2889.

²⁹ CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde Praha a.s., 2003, s. 108.

4 Prevence korupční kriminality

4.1 Prevence kriminality

Propracovaný pojem prevence kriminality uvádí J. Zapletal: „*Prevence kriminality, představuje pokus eliminovat tr. činnost ještě před jejím započítím nebo před jejím pokračováním. Do prevence kriminality tak náleží veškeré aktivity směřující k předcházení páchaní tr. činů, k snižování jejich výskytu cestou zamezení páchaní neboli k neutralizaci příčin a podmínek vzniku tr. činů. Patří sem opatření, jejichž cílem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí nebo působením na potenciální pachatele a oběti tr.činů.*“³⁰

4.1.1 Struktura prevence kriminality

- **Sociální prevence** - představuje aktivity ovlivňující proces socializace a sociální integrace a aktivity zaměřené na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za klíčové příčiny páchaní tr. činnosti.
- **Situační prevence** - staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Nejefektivněji působí při omezování majetkové tr. činnosti. Úspěšnost situační prevence je vysoká, je však podmíněna adekvátní volbou opatření a finančními a personálními prostředky do ní vloženými.
- **Prevence viktimmnosti a pomoc obětem tr. činů** - je založena na konceptech bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a na psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před tr. činností.³¹

---

³⁰ ZAPLETAL, J. a kol. *Prevence kriminality*. Druhé přepracované vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, s. 8.

³¹ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. s. 16.

4.1.2 Úrovně preventivních aktivit

➤ **Primární prevence** - především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity orientované na nejširší veřejnost. Je zaměřena na pozitivní ovlivňování zejména dětí a mládeže a její těžiště spočívá v rodinách, školách a v lokálních společenstvích. Primární prevence je adresována veškerému obyvatelstvu, působí na každého bez ohledu na stupeň jeho kriminálního ohrožení, působí na příčiny kriminality cestou sociální, kulturní a právní politiky.

➤ **Sekundární prevence** - zabývá se rizikovými jedinci a skupinami osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi tr. činnosti, sociálně patologickými jevy a příčinami kriminogenních situací. Sekundární prevence je orientovaná na potenciální pachatele, na potenciální oběti a na kriminogenní situace (např. nebezpečné křižovatky, nádražní haly, místa, kde se koncentrují kriminální živly, atd.)

➤ **Terciární prevence** - spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob (např. pracovní rekvalifikace, sociální a rodinné poradenství, pomoc při získávání bydlení, atd.). Terciární prevence je zaměřena na předcházení kriminální recidivě konkrétního pachatele a odvracení viktimologické recidivy konkrétní oběti, aby se oběť tr. činu nestala obětí opakovaně.³²

4.2 Preventivní opatření u Policie ČR

Eliminace korupce je nereálná, proto existují různá protikorupční opatření, jejichž cílem je zabraňovat korupčnímu jednání a pomoci ho snižovat. Hlavní důraz je třeba klást na prevenci možné budoucí korupce. O skutečnosti, že je daný subjekt nebo postup ohrožen nebo už podléhá korupčnímu jednání, napovídají indikátory korupčního jednání. Rozlišujeme **indikátory typické pro osoby**, jako například nestandardní osobní vztahy na pracovišti, aktivity neslučitelné s profesní etikou, snaha ovlivňovat rozhodování kolegů, nestandardní výkony a výsledky, jakákoli patologická závislost (např. hráčská závislost, závislost na alkoholu), atp. Dále existují **indikátory**

---

³² SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. s. 16-17.

v jednotlivých postupech policejní práce. Mezi ně jsou řazeny zejména odmítání kontrol, neúplnost spisů, nevysvětlitelná urychlení postupů, či rozhodnutí bez předchozího přezkoumání. Blížící se potenciální korupční jednání indikují skutečnosti jako například finanční problémy, neúměrné nároky na životní úroveň, profesní vyhoření, komplexy méněcennosti, atp. Při výčtu jednotlivých indikátorů nesmíme opomenout ani skutečnosti, které poukazují na pokus o zkorumpování jednotlivých příslušníků Policie ČR. Takovými skutečnostmi je míněno především testování policisty, zda ho lze podplatit, nabídnutí úplatku, předávání malých dáreků, atp. Pokud tedy vedoucí pracovník zpozoruje u svých podřízených, že se dopouští korupčního jednání nebo jsou tímto jednáním ohroženi, měl by vhodně zakročit.³³

Preventivní opatření u Policie ČR můžeme rozdělit do několika oblastí - oblast personální, kontrolní, oblast interních předpisů, organizace policejní práce a její transparentnost. Žádná z těchto oblastí by neměla stát odděleně, ale jednotlivé oblasti by měly být vzájemně propojeny.

4.2.1 Personální oblast

Do personální oblasti spadají především tato opatření:

➤ **Zpřísnění požadavků na uchazeče** - k tomu, aby se z uchazeče mohl stát plnohodnotný policista, musí projít přijímacím řízením, které obsahuje přezkoušení fyzické zdatnosti, zdravotní prohlídku a v neposlední řadě i psychologické vyšetření. Uchazeči absolvují celodenní vyšetření, v jehož průběhu například vyplňují osobnostní dotazníky, podrobují se výkonovým testům a účastní se řízeného rozhovoru s psychologem. Výsledkem vyšetření je komplexní posouzení vhodnosti uchazeče pro výkon služby. Psychologické vyšetření je zaměřeno na zjišťování osobnostních předpokladů potřebných pro výkon služby. Účelem psychotestů je nalézt osobnosti pro náročnou práci policisty a odlišit tak nevhodné osoby. Nevhodné jsou například ty osoby, které jsou příliš nebo naopak málo agresivní, nezralé, impulzivně jednající, bez morálních zásad, nejsou schopné soustředit se, mají nízkou inteligenci atp. Přísnost

---

³³ ŠÍDLO, O. *Indikátory korupce* [prezentace PowerPoint]. Červená nad Vltavou, 28. a 29. květen 2009.

psychotestů ale není jediným opatřením, proto musí být celý systém preventivních opatření mnohem propracovanější.

➤ **Vzdělávání** - poskytovat novým příslušníkům a zaměstnancům policie v rámci vstupního vzdělávání základní a zásadní informace z hlediska boje proti korupci zejména ve vztahu k zásadám Etického kodexu Policie ČR a Etického kodexu zaměstnance Ministerstva vnitra (dále jen MV). Policisté, kteří jsou nově přijati ke službě pořádkové, dopravní, cizinecké policie, popř. ochranné službě, jsou po přijetí do služebního poměru povinni absolvovat základní odbornou přípravu (dále jen ZOP). Ta poskytuje policistovi znalosti a dovednosti, rozvíjí jeho schopnosti a postoje, a učí ho uznávat hodnoty potřebné pro výkon policejních činností. Vědomosti a dovednosti získané v rámci ZOP jsou obsahem služební zkoušky, jejíž vykonání je jednou z podmínek pro zařazení policisty do služebního poměru. Další vzdělání policistů může probíhat na Vyšší policejní škole MV v Praze, Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově, Vyšší policejní škole MV pro kriminální policii a na Policejní akademii ČR v Praze. Na Policejní akademii v Praze je realizován program celoživotního vzdělávání zaměstnanců Policie ČR. Součástí tohoto programu je i kurz, který se zabývá problematikou korupce. Vedle toho se na Policejní akademii ČR konají semináře k problematice korupce.

➤ **Protikorupční semináře** – semináře jsou v současné době zahrnuty do ZOP a u ostatních policistů probíhají formou školení. Při školení je policistům promítáno DVD „Stop korupci“ nebo „Jak na korupci“, kde shlédnou různé korupční situace a dozví se, jak mají tyto rizikové situace řešit. Formou diskuze jsou policistům zodpovězeny všechny jejich dotazy.

➤ **Hmotné zabezpečení policistů** - plat policistů by měl být v dostatečné výši, aby se zabránilo vzniku příznivého korupčního prostředí. Policista by měl mít možnost využívat různé finanční benefity, jako například bezúročné půjčky na bydlení, příplatky na stravu nebo příspěvky na rekreaci či kulturu z Fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP). Protože během života se může každý policista dostat do finanční tísně, měl by mít možnost obrátit se na nějakou instituci v rámci policie, která by mu bezplatně poskytla poradenství v jeho tíživé situaci a pomohla mu s jejím řešením. Takovým možným opatřením je podle mě interní protikorupční program Policie ČR. Cílem interního protikorupčního programu je vnášet do činnosti policie takové prvky, které již svým charakterem brání vzniku možného korupčního prostředí nebo možnosti

nepřímého zvýhodňování. Jedná se o program, který má aktuálně reagovat na vzniklé situace a poznatky. Interní protikorupční program policie by měl přispět k tomu, aby při zjištění rizik a možných forem korupčního jednání, byla včas přijata preventivní protikorupční opatření.³⁴

4.2.2 Kontrolní oblast

Mezi opatření v kontrolní oblasti můžeme zařadit tato:

➤ **Kontrola nadřízenými** - každý vedoucí příslušník a zaměstnanec policie je v rámci svých kompetencí povinen nastavit takový systém, který eliminuje možnosti korupčního jednání v jeho působnosti. Nadřízený vedoucí pracovník, jakým je např. vedoucí oddělení by měl důsledně sledovat chování svých podřízených, vnímat jejich názory a všimnout si indikátorů možného profesního pochybení ba i korupce. Jedním z těchto indikátorů může být například řádně nezdůvodněná neochota několika policistů sloužit s určitým kolegou. Policisté sami totiž nejlépe vycítí, že je mezi nimi tzv. shnilé jablko avšak většinou nechtějí tuto informaci přímo sdělovat vedení, když nemají přímé důkazy. Proto je pro ně jednodušší s tímto kolegou nesloužit. Dále by měl nadřízený vedoucí pracovník sledovat majetkové poměry jednotlivých policistů, měl by sledovat jisté náznaky, jakými může být například nové osobní vozidlo, atd. Pokud tedy nadřízený vedoucí pracovník zjistí určité indikátory možného korupčního jednání, měl by svou kontrolní činnost zaměřit na tohoto policistu a provést u něj namátkovou kontrolu při výkonu služby, pokutových bloků nebo spisového materiálu.³⁵

Kontrolou činností příslušníků Policie ČR se zabývá **Odbor vnitřní kontroly** v jednotlivých územních odborech. Zabývá se jak kontrolou výkonu služby, tak souvisejícími činnostmi příslušníků a útvarů policie v podřízenosti policejního prezidenta. V rámci své působnosti se mj. spolupodílí na vyřizování podání osob, na vzdělávání policistů, kontroluje služební a pracovní činnosti příslušníků, zaměstnanců a útvarů policie, soustřeďuje informace, analyzuje a vyhodnocuje trendy protiprávního

---

³⁴ PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*. Praha, 2015. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Vlastimil Burian, s. 18-20.

³⁵ PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*. Praha, 2015. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Vlastimil Burian, s. 21-24.

jednání příslušníků policie, spolupracuje s ostatními orgány veřejné správy v oblasti kontroly.³⁶

Dalším orgánem, který provádí kontrolu příslušníků Policie ČR je **GIBS**. Inspekce byla zřízena dne 1. ledna 2012 a ve své práci ji zmiňují především proto, že provádí zkoušku spolehlivosti. Jedná se o navození situace, kterou je zkoušená osoba povinna řešit v rámci výkonu služby nebo zaměstnání a se kterou se běžně setkává. Účelem této zkoušky je předcházení, zamezování a odhalování protiprávního jednání příslušníků a zaměstnanců bezpečnostních sborů. K důsledné ochraně práv je stanovena povinnost, kromě standardního úředního záznamu, dokumentovat průběh zkoušky obrazovým a zvukovým záznamem. V případě, že se zkoušená osoba dopustí protiprávního jednání, je o tom bez zbytečného průtahy informována a záznam je předán příslušnému bezpečnostnímu sboru, který je povinen jej založit do osobního spisu této zkoušené osoby. GIBS je jedinou institucí v ČR, která provádí zkoušky spolehlivosti, jako významný nástroj prevence kriminality v bezpečnostních sborech.³⁷

➤ **Minikamery** - minikamery umístěné ve služebních dopravních prostředcích nebo na stejnokroji zakročujících policistů mohou poskytnout audiovizuální dokumentaci jednání zúčastněných osob. Její využití je ale podstatně širší. Policejní hlídka vybavená minikamerou může s její pomocí zdokumentovat obtížně prokazatelné přestupky v silničním provozu (např. nebezpečný způsob jízdy) a různá další protiprávní jednání včetně snahy o podplacení policistů. Oprávnění k pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů osob a věcí na místech veřejně přístupných a také záznamů o průběhu služebních úkonů dává policistům Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (Z. č. 273/2008 Sb.). Pořízené záznamy zároveň poskytují policistům ochranu před neoprávněnými stížnostmi na jejich chování nebo křivým obviněním například z vyžadování úplatku. Pořízené videozáznamy mohou sloužit nejen k vyhodnocení služebních zákroků, ale také například ke školení policistů v oblasti komunikačních dovedností anebo ke zveřejňování konkrétních případů v médiích.³⁸

---

³⁶ POLICIE ČR. *Odbor vnitřní kontroly Policejního prezidia České republiky*. [online]. © 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-vnitri-kontroly-policejniho-prezidia-ceske-republiky.aspx>>.

³⁷ GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ. *O instituci* [online]. © 2012 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.gibs.cz/o-instituci/>>.

³⁸ JONÁK, J. a kol. *Protikorupční komise Policie České republiky 2006-2011 - metodická příručka*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2011, s. 26.

➤ **Globální polohový systém (dále jen GPS) ve služebních vozidlech** - tento systém funguje od roku 2011, kdy byla veškerá vozidla vybavena tímto systémem. Výhodou jeho zavedení je nepřetržitý monitoring a zároveň záznam pohybu jednotlivých hlídek. Údaje ze systému GPS se automaticky zaznamenávají v informačním systému, kde zůstávají k dispozici pro další možné využití. Jakákoliv změna nebo úprava těchto dat je vyloučena.³⁹ Systém GPS poskytuje informace o poloze hlídek v každém konkrétním okamžiku, což usnadňuje jejich optimální nasazení a vzájemnou koordinaci při služebním zákroku. Dále působí preventivně, neboť dochází k monitorování a zaznamenávání policistů, a vědomí této skutečnosti napomáhá předcházení protiprávního jednání, včetně jednání korupčního. Systém GPS je důležitý v oblasti kontroly, informace jsou k dispozici nejen operačním důstojníkům, ale také vedoucím organizačních článků krajského ředitelství, kteří tak mohou v reálném čase i zpětně kontrolovat činnost svých podřízených. V neposlední řadě záznam slouží jako důkazní materiál v kázeňském nebo tr. řízení.

4.2.3 Interní předpisy

➤ **Etický kodex Policie ČR** - text Etického kodexu byl vydán ve Sbírce interních aktů řízení Policejního prezidia ČR rozkazem policejního prezidenta v lednu roku 2005. Shodné znění je také zveřejněno na webových stránkách Policie ČR. Smyslem Etického kodexu Policie ČR je formulovat nejobecnější mravní principy, hodnoty a normy, jimiž se řídí Policie ČR, s primárním cílem seznámit policisty jednoznačně s tím, jaké morální a mravní nároky jsou na ně kladeny a co od nich policie a společnost očekávají. Výkon profese vyžaduje při řešení různých situací vlastní úsudek a právě zde je policista ovlivněn vlastním vztahem k etickým normám.

➤ **Interní protikorupční program MV** - program je soustředěn zejména na preventivní stránku opatření v boji proti korupci. Jeho cílem je vnášet do řídicího systému takové prvky, které brání vzniku možného korupčního prostředí nebo možnosti

---

³⁹ JONÁK, J. a kol. *Protikorupční komise Policie České republiky 2006-2011 - metodická příručka*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2011, s. 27.

nepřímého zvýhodňování. Interní protikorupční program by měl sloužit k včasnému rozeznání vznikajícího či narůstajícího problému.⁴⁰

4.2.4 Organizace policejní práce

V oblasti organizace práce je důležité jasně definovat postupy policejní práce a tyto postupy dodržovat. Důslednost je důležitá především při evidenci a kontrole pokutových bloků, velký důraz by měl být kladen také na jednotlivé zápisy listu hlídky, porovnávání záznamů a výsledků při používání přístrojů na měření alkoholu v dechu řidiče s následnou realizací zjištěných a zadokumentovaných přestupků. Přístroje používané Policií ČR jsou vybaveny paměťovým systémem, ve kterém se uchovávají všechny pozitivní i negativní výsledky s určením dne a času provedení této zkoušky, které se následně kontrolují a archivují.⁴¹

4.2.5 Transparentnost policejní práce

Základním cílem transparentnosti policejní práce je maximálně zprůhlednit všechny činnosti policejní práce, při kterých může docházet ke korupčnímu jednání. Tím, že budou jasně dána pravidla při konkrétním rozhodování v konkrétních situacích a každý bude mít možnost do jednotlivých případů nahlížet, minimalizuje se riziko spojené s korupčním chováním jednotlivce. Níže jsou uvedena nejzákladnější preventivní opatření této oblasti:

➤ **Princip čtyř očí** - princip čtyř očí, nebo také vícerych očí, vychází z předpokladu, že použití dvou a vícečlenných policejních hlídek pomůže zamezit protiprávnímu jednání (zejména korupčního). Dochází tak ke snížení rizika, že policisté nebudou jednat nestranně a tím je docíleno větší objektivity.

➤ **Elektronická evidence spisů** - v tomto případě je veškerý spisový materiál veden jak v písemné, tak elektronické podobě v rámci Evidence tr. řízení, jednotlivé spisy je

---

⁴⁰ PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*. Praha, 2015. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Vlastimil Burian, s. 24-25.

⁴¹ PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*. Praha, 2015. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Vlastimil Burian, s. 25-26.

možné mezi sebou porovnávat a kontrolovat a k jakékoli úpravě se generuje elektronický záznam. Původní verze spisu zůstává uložena v systému.⁴²

---

⁴² PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*. Praha, 2015. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Vlastimil Burian, s. 26-27.

5 Empirická část

5.1 Strategie výzkumu

Mezi hlavní výzkumné strategie patří kvalitativní a kvantitativní výzkum. **Kvalitativní výzkum** označuje výzkum, který je zaměřený na názory, chápání a interpretaci jednotlivců na svět. Pracuje se s malým souborem respondentů a je využíváno především metod individuálních či skupinových rozhovorů. **Kvantitativní výzkum** je oproti tomu zaměřen na rozsáhlejší společenské otázky, čímž je umožněno zkoumání většího okruhu informací. Tato metoda pracuje s větším množstvím respondentů a je při ní využito například metody dotazníkového šetření či pozorování. Kvantitativní metoda výzkumu byla použita i v této práci.⁴³

5.2 Charakteristika výběrového souboru a struktura dotazníku

Jak již bylo zmíněno výše, cílem výzkumu bylo analyzovat šetření týkající se vnímání korupčního jednání u příslušníků Policie ČR zařazených do služby Územního odboru Teplice, zjistit, zda se takové jednání u policistů objevuje, zda je tolerováno a zda jsou vnímány základní preventivní opatření.

Výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření (viz Příloha 2) a následné analýzy dat. Nevýhodou dotazníkové metody by mohl být chybějící osobní kontakt s respondentem a jeho vhodně zvolené odpovědi, o kterých si myslí, že jsou žádoucí. Výhodou je naopak možnost v poměrně krátkém čase oslovit větší počet respondentů.

Otázky v dotazníku jsou věcné a pochopitelné s možností uzavřené odpovědi.

Mezi respondenty bylo distribuováno celkem 130 dotazníků, zpět se vrátilo 119 a z toho 4 byly vyplněny chybně, neboť některé odpovědi byly zodpovězeny více jak jednou odpovědí. Tyto 4 dotazníky jsem vyčlenil, neboť by jejich zapracováním mohlo

---

⁴³ SOCIOLOGICKÉ PROJEKTY. *Výzkumné metody* [online]. © 2016 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://haltmarova.cz/metody/>>.

dojít ke zkrácení výstupových dat. Mohu tedy konstatovat, že návratnost dotazníků byla 88 %.

Ke zpracování zkoumaných informací byl použit počítačový program Microsoft Office Excel 2007, za pomoci kterého byly k variantám odpovědí na dotazované údaje zpracovány tabulky a grafy vyjadřující četnost a procentuální vyjádření variant odpovědí. Uvedeným grafickým znázorněním mělo být docíleno maximální přehlednosti variant odpovědí na jednotlivé otázky.

5.3 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkem bylo zkoumáno 115 respondentů z řad policistů Územního odboru Teplice, zařazených na Obvodních odděleních Policie (OOP), na Oddělení hlídkové služby (OHS), Dopravním inspektorátu (DI) a Služby kriminální policie a vyšetřování (SKPV). Při vyplňování dotazníků pracovali policisté samostatně, bez dohledu druhé osoby. Celkový počet 115 respondentů byl zastoupen z 87 % muži a 13 % ženami.

Převážnou část tvořili příslušníci Obvodních oddělení Policie, další početná skupina byla tvořena příslušníky spadajícími pod Oddělení hlídkové služby a příslušníci Dopravního inspektorátu a Služby kriminální policie a vyšetřování byli zastoupeni shodným počtem (viz tab. 1).

Tab. 1: Služební zařazení

služební zařazení	četnost odpovědí	četnost v procentech
OOP	50	43%
OHS	38	33%
DI	13	12%
SKPV	13	12%

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi respondenty byli nejvíce zastoupeni příslušníci ve věku nad 35 let a to 40 % z celkového počtu dotazovaných, za nimi následovali příslušníci ve věku do 25 - ti let s 25 %, s 20 % byli zastoupeni respondenti ve věku do 35 - ti let a nejméně zastoupená skupina byla ve věku do 30 - ti let (viz tab. 2).

Tab. 2: Věkové rozmezí dotazovaných

věkové rozmezí	četnost odpovědí	četnost v procentech
do 25	29	25%
do 30	17	15%
do 35	23	20%
víc než 35	46	40%

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska doby služby u policie byli v řadách respondentů shodně zastoupeni policisté s dobou služby do 3 let a nad 15 let s 30 %. Policisté s dobou služby do 9 - ti a do 15 - ti let byli zastoupeni také shodně a to 20 % z celkového počtu dotazovaných (viz tab. 3).

Tab. 3: Doba služby u Policie ČR

doba služby u Policie ČR	četnost odpovědí	četnost v procentech
do 3	35	30%
do 9	23	20%
do 15	23	20%
víc než 15	35	30%

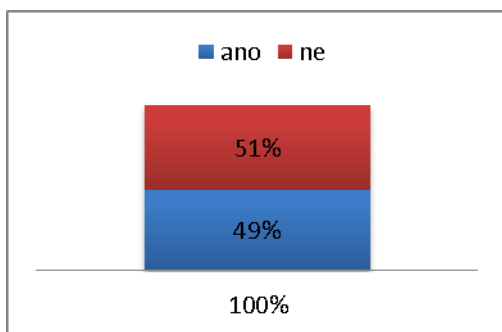
Zdroj: vlastní zpracování

5.3.1 Vlastní otázky dotazníkového šetření

1. Setkal/a jste se ve svém profesním životě policisty s korupčním jednáním?

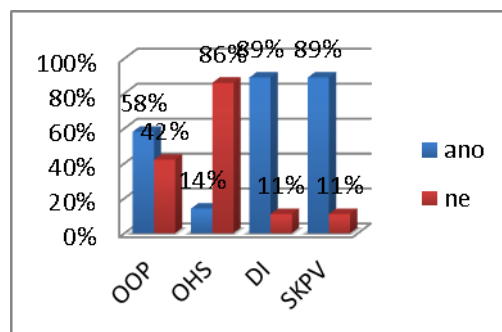
Na grafu 1 je vidět, že téměř polovina respondentů se při své práci s korupcí již setkala. Toto tvrzení asi nikoho nepřekvapí, podíváme-li se ale na danou problematiku podle jednotlivých útvarů, zjistíme, že nejvíce se s korupcí setkávají příslušníci Dopravního inspektorátu a Služby kriminální policie a vyšetřování. Naopak téměř vůbec se s korupčním jednáním neseťkali příslušníci Oddělení hlídkové služby (viz graf 2).

Graf 1: Setkal/a jste se ve svém profesním životě policisty s korupčním jednáním?

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 2: Porovnání dle služebního zařazení

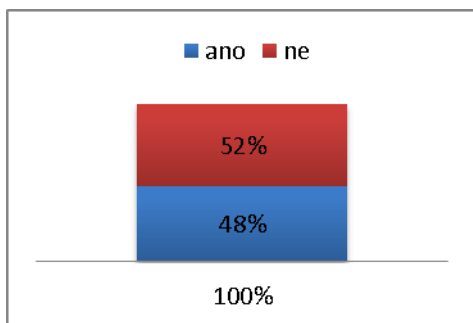

Zdroj: vlastní zpracování

2. Byl/a jste již někdy ovlivňován/a nabídkou úplatku? Případně kolikrát?

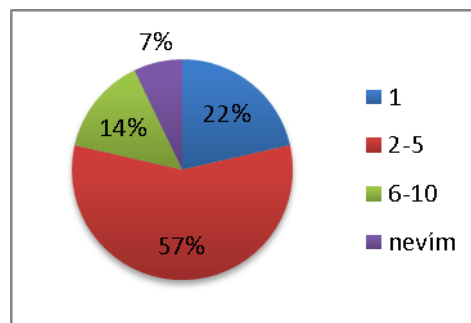
Na níže uvedených grafech vidíme, že nabídce úplatku v minulosti čelilo 48 % dotazovaných (viz graf 3). Někteří se s pokusem o úplatek setkali jen jednou (22 % respondentů), ale nejčastěji se vyskytuje 2 – 5 pokusů, tedy 57 %. U 14 % příslušníků se pokus o uplácení opakoval až 10 x. Dalších 7 % dotazovaných si na přesné číslo nevzpomnělo (viz graf 4). Pokud se na věc podíváme z pohledu policistů na jednotlivých útvech (za předpokladu, že se příslušníci již s nabídkou úplatku setkali), zjistíme, že nejčastěji se pokusy o uplácení objevují u příslušníků Dopravního inspektorátu s 86 %, přes 50 % mají příslušníci sloužící na Obvodním oddělení Policie a Služby kriminální policie a vyšetřování a 25 % Oddělení hlídkové služby (viz graf 5).

Graf 3: Ovlivňování nabídkou úplatku

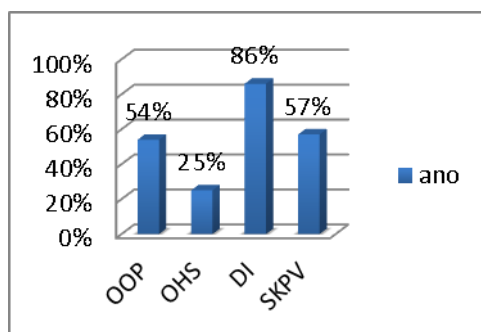
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4: Četnost

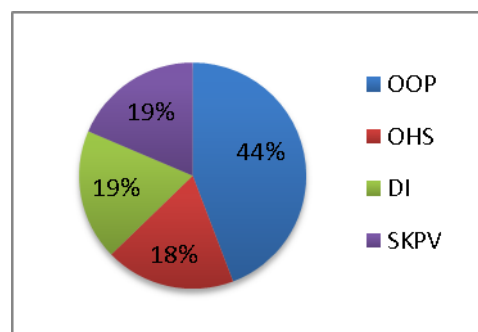
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5: Porovnání dle služebního zařazení

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 6: Nabídnutí úplatku 2 - 5 x

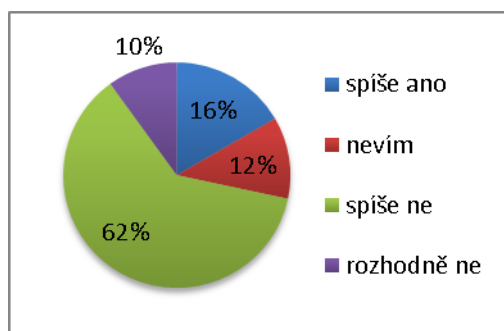

Zdroj: vlastní zpracování

3. Myslíte si, že korupční situaci navozuje samotný policista svým úmyslným jednáním?

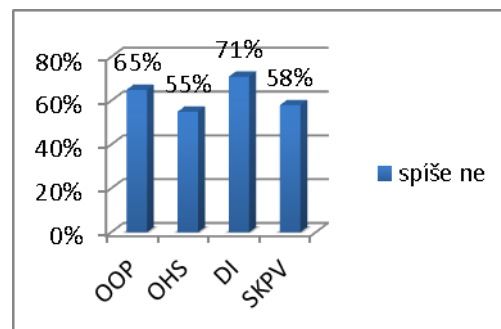
Většina příslušníků si myslí, že policisté nezapříčiňují vznik korupčních situací. Odpověď však není jednoznačná, neboť 62 % respondentů zvolila možnost „spíše ne“ (viz graf 7). Sousední graf 8 dokazuje, že velká většina dotazovaných se na dané odpovědi shodla. Ostatní odpovědi jsou velmi vyrovnané a nepohybují se pro nás v zajímavých číslech.

Graf 7: Navozuje korupční situace policista svým jednáním?

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8: Nejčtetnější odpověď dle služebního zařazení

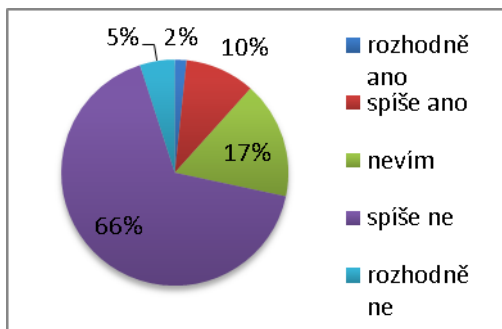

Zdroj: vlastní zpracování

4. Je podle Vás korupce u Policie ČR častý jev?

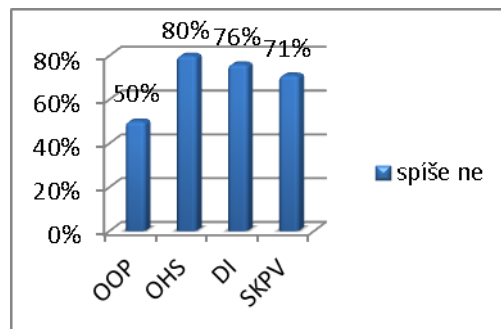
U této otázky velká většina, konkrétně 66 % respondentů, opět zvolila odpověď „spíše ne“, což dokazuje i sousední graf 10.

Graf 9: Je korupce u Policie ČR častý jev?

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

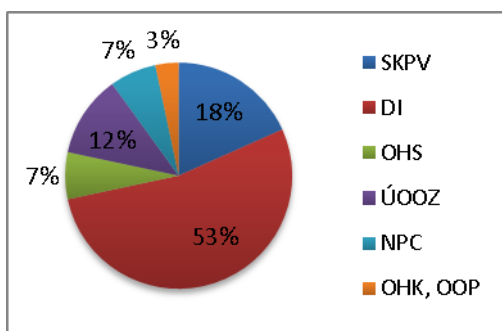

Zdroj: vlastní zpracování

5. Které útvary Policie ČR jsou podle Vás z hlediska korupce nejproblematictější?

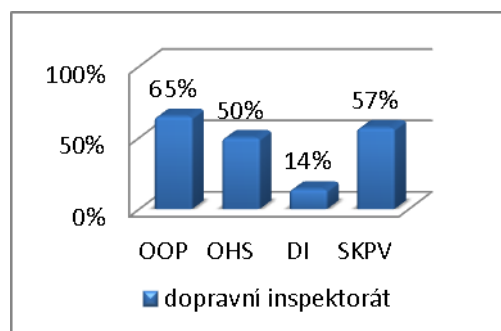
U otázky problematičnosti korupce na jednotlivých útvarech je velmi zajímavý fakt, že 53% dotazovaných zvolilo odpověď Dopravní inspektorát (viz graf 11), ale pokud se na otázku podíváme z pohledu služebních zařazení, je právě Dopravní inspektorát jediným oddělením, které tuto možnost téměř nevolilo (viz graf 12).

Graf 11: Nejproblematictější útvary Policie ČR z hlediska korupce

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 12: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

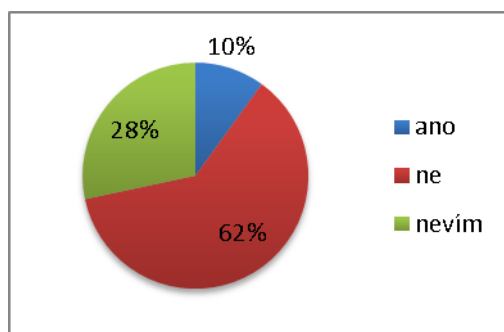
Zdroj: vlastní zpracování

6. Byli na Vašem pracovišti v posledních letech trestáni policisté na základě korupčního jednání?

Velká část dotazovaných odpověděla, že na jejich pracovišti k žádnému trestání policistů z pohledu korupce v minulosti nedocházelo a téměř 30 % o takovém jednání neví (viz graf 13).

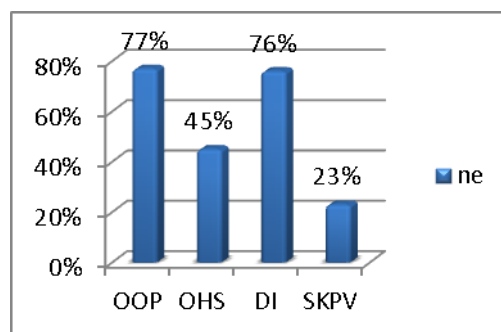

Graf 13: Stíhání policistů pro korupci

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 14: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

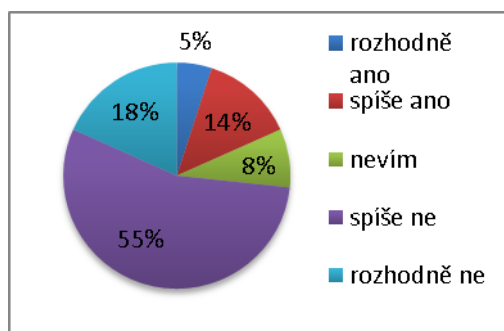

Zdroj: vlastní zpracování

7. Vyskytují se na Vašem pracovišti příležitosti k braní úplatků?

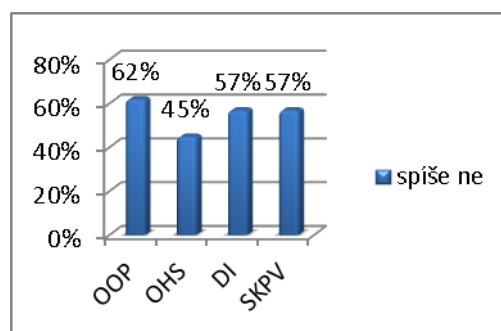
Polovina dotazovaných pro danou otázku zvolila odpověď „spíše ne“, dalších 20 % respondentů zvolilo možnost „rozhodně ne“, 8% o ničem neví a zbylých 19 % se dělí na spíše ano a rozhodně ano (viz graf 15). Na grafu 16 vidíme doklad toho, že nejčtenější odpověď byla zvolena všemi odděleními velmi podobně.

Graf 15: Příležitosti k braní úplatků na pracovišti

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 16: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

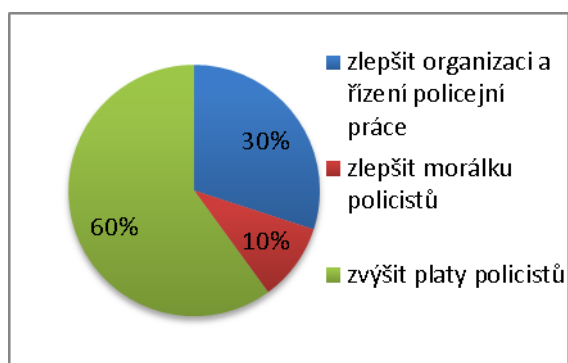

Zdroj: vlastní zpracování

8. V případě, že ano, jak by se podle Vás daly odstranit?

Vzhledem k tomu, že na předchozí otázku zazněla nejčastěji záporná odpověď, nebudeme se otázce č. 8 věnovat. Pro přehled mohu uvést skutečnost, kterou dokládá graf 17, že ti, kteří odpověděli kladně, volili možnost zvýšení platů jako prostředek k odstranění příležitostí braní úplatku.

Graf 17: Jak zabránit braní úplatků na pracovišti

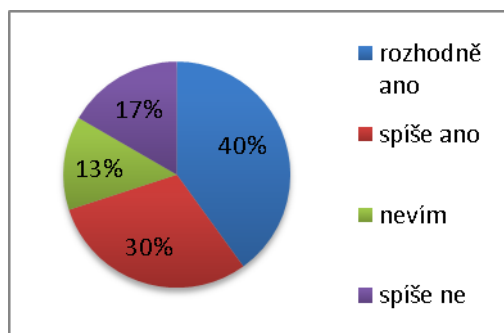

Zdroj: vlastní zpracování

9. Pokud byste se sám/sama dostal/a do situace, kdy by Vám byl nabídnut úplatek a neexistoval by jiný důkazní prostředek než Vaše svědectví, ohlásil/a byste to?

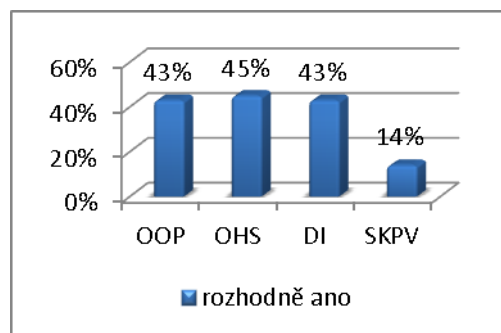
U otázky, zda by dotazovaní ohlásili skutečnost, že jim byl nabídnut úplatek, odpovědělo 40 % dotazovaných „rozhodně ano“ a dalších 30 % dotazovaných volilo možnost „spíše ano“ (viz graf 18). Sousední graf opět nabízí možnost srovnání dle jednotlivých služebních zařazení.

Graf 18: Jak se zachovat v korupční situaci

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 19: Nejčtetnější odpověď dle služebního zařazení

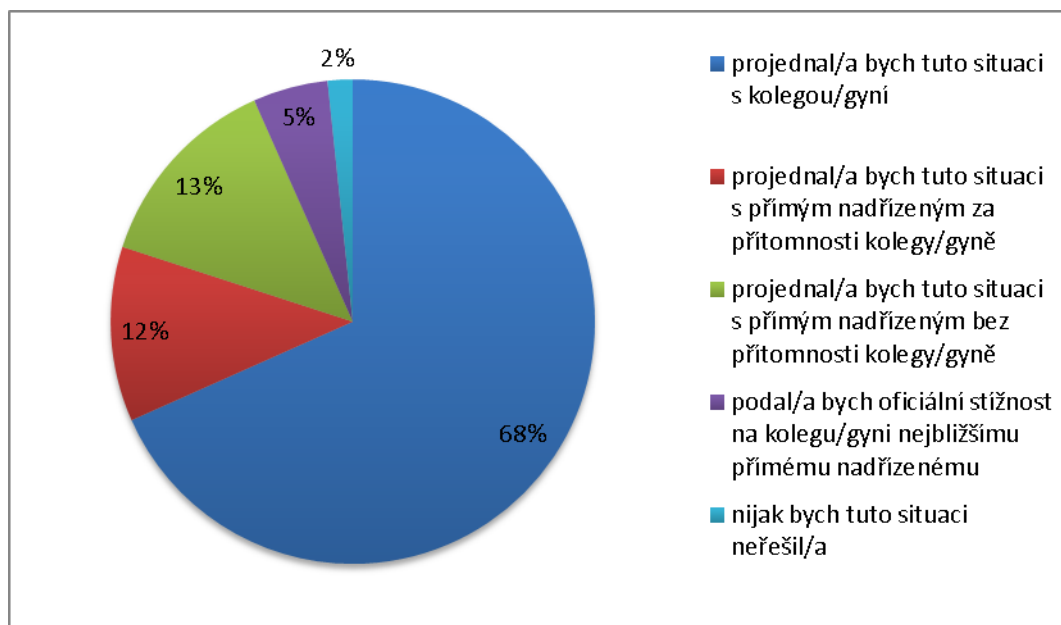
Zdroj: vlastní zpracování

10. V případě, že byste měl/a pocit, že Váš kolega/gyně jedná korupčně, jak byste situaci řešil/a?

Většina respondentů by danou situaci řešila přímo s kolegou/gyní, konkrétně tedy 68 % dotazovaných. Další dvě možnosti jsou velmi vyrovnané, projednat situaci s přímým nadřízeným s kolegou nebo bez kolegy by volilo 12 a 13 %. Jen 5%

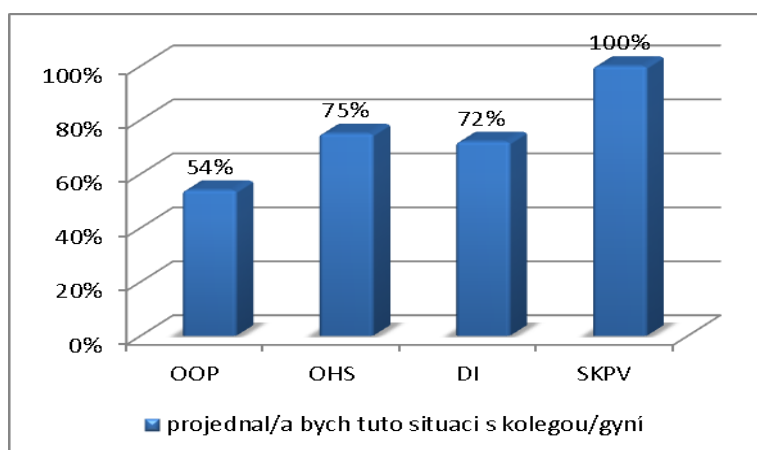
dotazovaných by podalo oficiální stížnost a 2 % respondentů by situaci neřešila (viz graf 20). Na grafu 21 je zajímavý fakt, že možnost projednání dané situace přímo s kolegou volilo 100 % dotazovaných Služby kriminální policie a vyšetřování.

Graf 20: Jak se zachovat, když kolega/gyně jedná korupčně

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 21: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

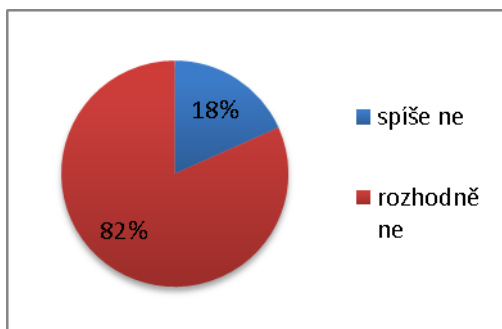
Zdroj: vlastní zpracování

11. Nechal/a byste se sám/sama ovlivnit korupčním chováním svých kolegů, pokud byste věděl/a, že jim jejich chování prochází?

Z grafu 22 je patrné, že pokud by jednal korupčně některý z kolegů dotazovaných, rozhodně by se sami nenechali tímto jednáním ovlivnit ani za

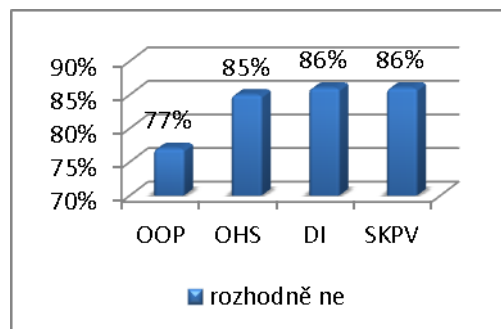
předpokladu, že by jim tato činnost procházela. Odpověď „rozhodně ne“ volila naprostá většina, 82 % a zbylých 12 % volilo možnost „spíše ne“. Graf 23 opět potvrzuje jednoznačnost odpovědi.

Graf 22: Morální dilema při korupčním jednání kolegů

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 23: Nejčtetnější odpověď dle služebního zařazení

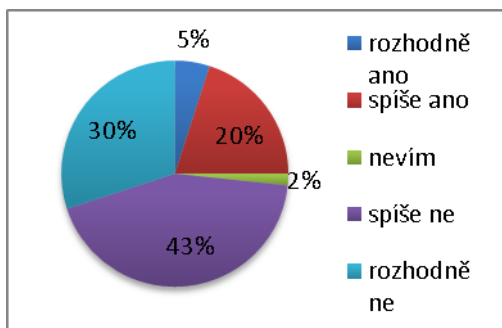

Zdroj: vlastní zpracování

12. Máte pocit, že Vás negativně ovlivňuje kontakt s kriminálním prostředím a osobami v něm se pohybujícími?

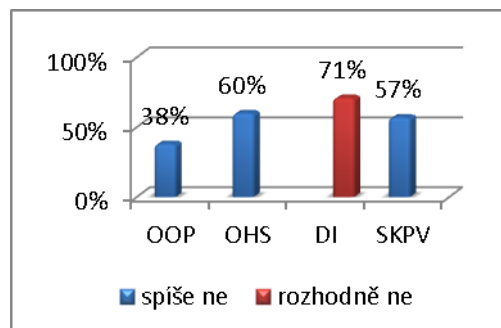
Dotazovaní policisté nemají pocit, že by je nějak ovlivňovalo kriminální prostředí, ve kterém se pohybují. Tvrzení dokazuje graf 24. Možnost „spíše ne“ zvolilo 43 % respondentů a dalších 30 % respondentů volilo možnost „rozhodně ne“. Graf 25 znázorňuje pohled z hlediska jednotlivých služebních zařazení. Můžeme si všimnout, že 71 % dotazovaných příslušníků Dopravního inspektorátu, volilo jednoznačně možnost „rozhodně ne“ a možnost „spíše ne“ si z tohoto oddělení nevybral nikdo.

Graf 24: Vliv kriminálního prostředí na morálku jedince

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 25: Nejčtetnější odpověď dle služebního zařazení

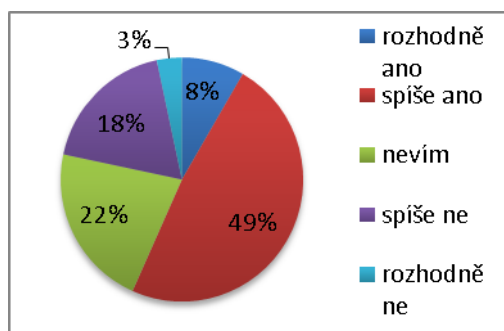

Zdroj: vlastní zpracování

13. Myslíte si, že jedinec, který bez postihu přijme dar mající podobu úplatku, bude toto jednání opakovat/stupňovat?

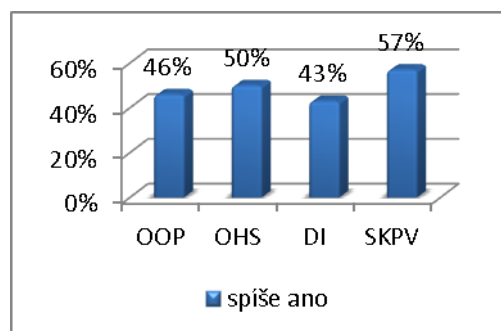
Téměř polovina dotazovaných je toho názoru, že pokud někdo přijme bez postihu dar mající podobu úplatku, bude své chování opakovat a možná i stupňovat (viz graf 26).

Graf 26: Opakování/stupňování korupčního jednání

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 27: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

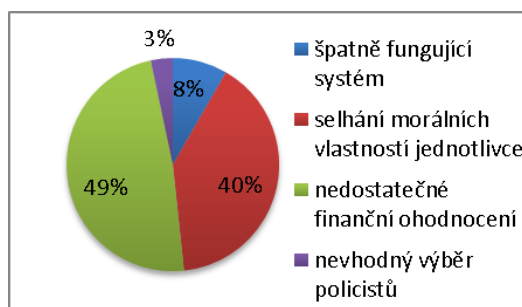

Zdroj: vlastní zpracování

14. Co je podle Vás příčinou korupčního jednání policistů?

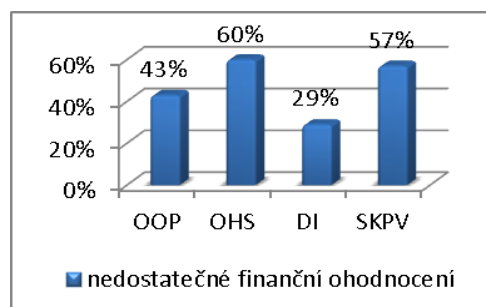
Nejčtenější odpovědí je v tomto případě „nedostatečné finanční ohodnocení“, které volilo 49 % dotazovaných jako příčinu korupčního jednání policistů. Další příčinou je podle respondentů „selhání morálních vlastností jednotlivce“, které volilo 40 %. Další příčiny jako „špatně fungující systém“ (8 %) a „nevhodný výběr policistů“ (3%) jsou zastoupeny v menší míře (viz graf 28).

Graf 28: Příčiny korupčního jednání

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 29: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

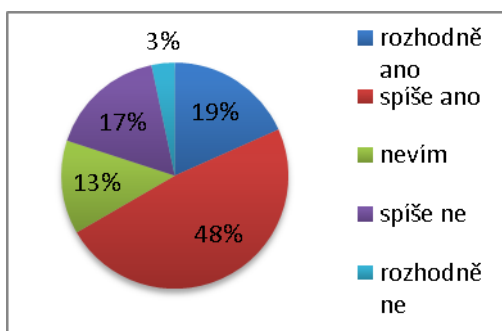

Zdroj: vlastní zpracování

15. Jsou podle Vás policisté dostatečně vzděláváni v oblasti prevence korupčního jednání?

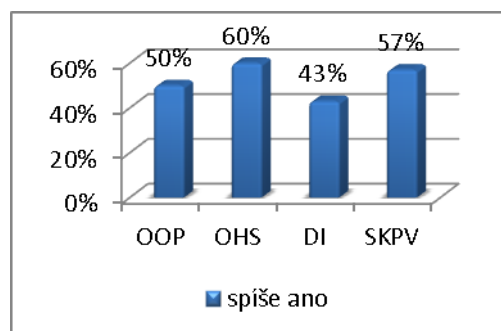
Téměř 70 % odpovědí tvoří kladný názor na vzdělávání policistů v oblasti prevence korupčního jednání. 20 % respondentů si myslí, že vzdělání není dostatečné a 13 % dotazovaných nemá na věc žádný názor (viz graf 30).

Graf 30: Vzdělání v oblasti prevence korupce

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 31: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

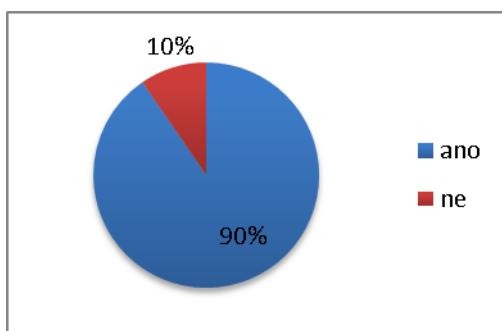

Zdroj: vlastní zpracování

16. Absolvoval/a jste Vy sám/sama protikorupční školení?

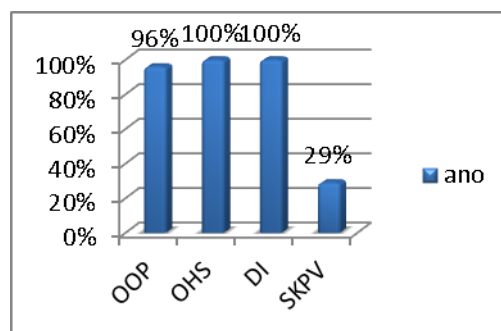
Graf 32 dokazuje skutečnost, že snahou Policie ČR je, aby každý policista absolvoval protikorupční školení. Celých 90 % už takovým školením prošlo. Z grafu číslo 33 je na první pohled vidět, že největší rezervy z hlediska účasti na protikorupčních školeních má Služba kriminální policie a vyšetřování, jinak je účast téměř 100 %.

Graf 32: Absolvování protikorupčního školení

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 33: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

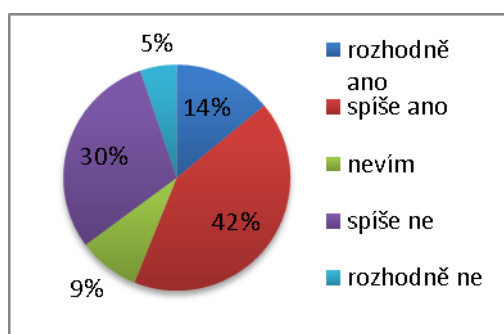

Zdroj: vlastní zpracování

17. V případě, že ano, bylo pro Vás přínosné?

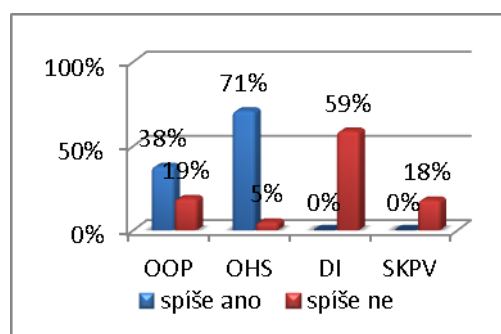
Přínos protikorupčního školení pro jednotlivé policisty znázorňuje graf 34, kde vidíme, že 42 % respondentů volilo možnost „spíše ano“ a naproti tomu 30 % dotazovaných naopak možnost „spíše ne“. Graf 35 zobrazuje dvě zmíněné varianty z pohledu vybraných služebních zařazení. Celkový podíl kladných odpovědí je ale vyšší, než negativních.

Graf 34: Přínos protikorupčního školení

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 35: Nejčtetnější odpověď dle služebního zařazení

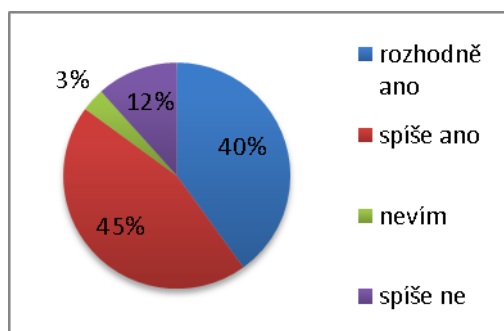

Zdroj: vlastní zpracování

18. Je podle Vás prevence korupčního jednání u Policie ČR důležitá?

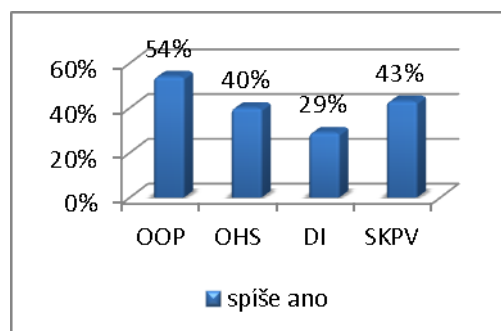
Z grafu 36 je patrné, že 85 % dotazovaných se přiklání k tvrzení, že prevence korupce je u příslušníků policie důležitá a jen 12 % si myslí opak.

Graf 36: Důležitost prevence korupčního jednání

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 37: Nejčtetnější odpověď dle služebního zařazení

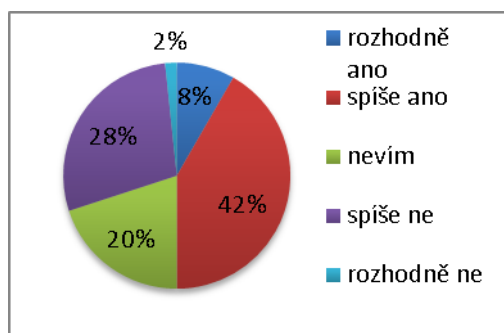

Zdroj: vlastní zpracování

19. Myslíte si, že je prevence korupčního jednání u Policie ČR dostatečná?

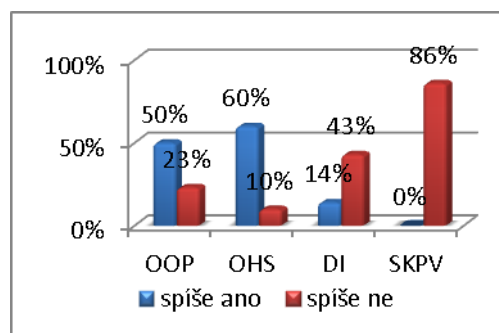
Názory na dostatečnost prevence korupčního jednání jsou různé. 42 % dotazovaných si myslí, že prevence korupce je „spíše dostatečná“, 28 % dotazovaných naopak, že je „spíše nedostatečná“ (viz graf 38). Přehled o tom, jak odpovídali zástupci jednotlivých oddělení, uvádí graf 39. Respondenti z oddělení Služby kriminální policie a vyšetřování si z 86 % myslí, že je prevence nedostatečná, u Dopravního inspektorátu převládá také záporný názor a u Oddělení hlídkové služby a Obvodního oddělení Policie převažuje kladný názor.

Graf 38: Dostatečnost prevence korupčního jednání

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 39: Nejčtetnější odpověď dle služebního zařazení

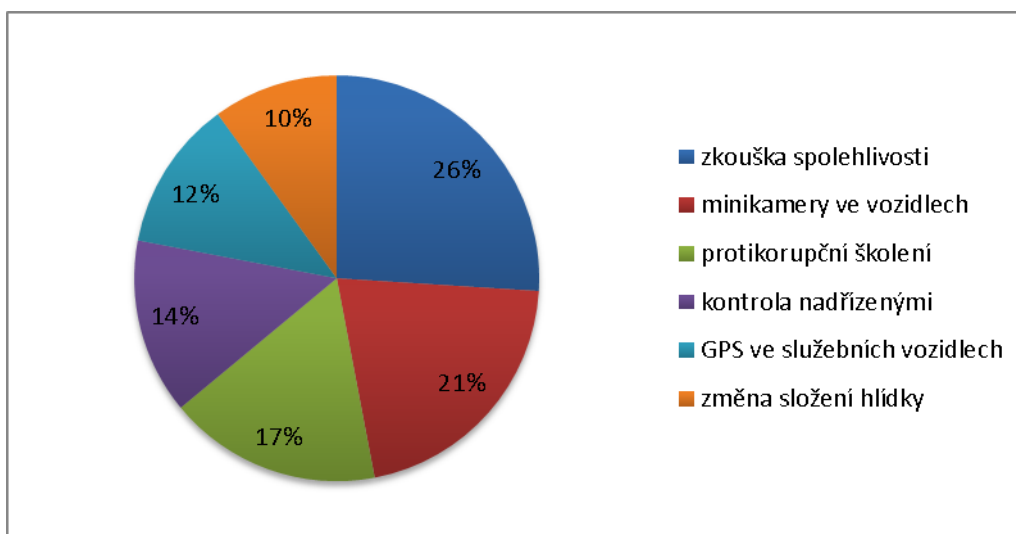
Zdroj: vlastní zpracování

20. Seřad'te prosím následující preventivní opatření od neúčinnějších po nejméně účinné. Použijte hodnocení 1-6, kdy 1 - nejúčinnější a 6 - nejméně účinné.

Oba dva níže uvedené grafy znázorňují jednu skutečnost. V grafu 41 je na první pohled vidět, jak respondenti seřadili jednotlivá preventivní opatření dle účinnosti. 26 % dotazovaných zvolilo jako nejefektivnější opatření zkoušku spolehlivosti, na druhém místě jsou minikamery s 21 %, se 17 % protikorupční školení, se 14 % kontrola nadřízenými a s 12 % GPS ve služebních vozidlech. Jako nejméně účinná byla zvolena změna ve složení hlídky.

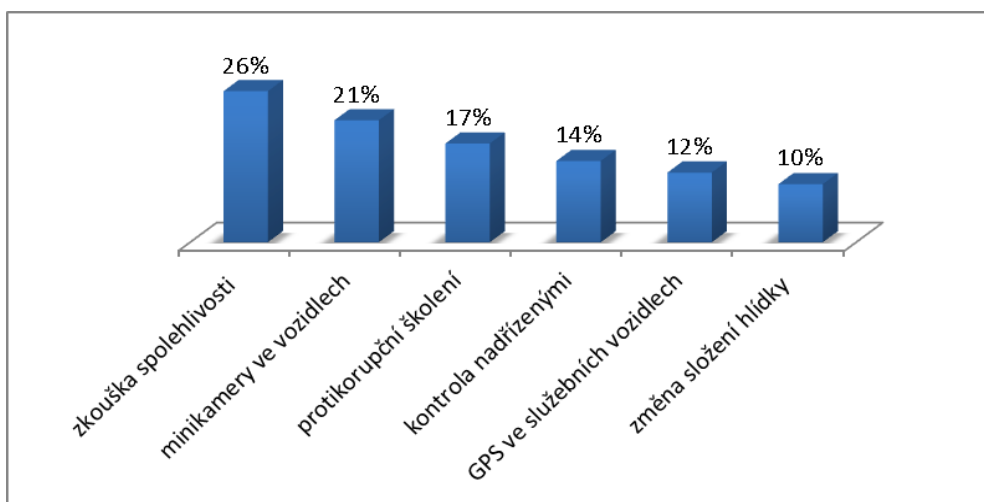

Graf 40: Účinnost preventivních opatření

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 41: Řazení preventivních opatření dle účinnosti

Zdroj: vlastní zpracování

5.3.2 Zhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Předchozí kapitola nabízí rozbor výsledků šetření a tato kapitola je především o vyhodnocení výsledků.

Jak již bylo uvedeno v úvodu, jako cíl práce bylo stanoveno analyzování vnímání korupčního jednání příslušníky Policie ČR Územního odboru Teplice pomocí dotazníkového šetření. Pomocí dotazníků jsem chtěl zjistit, zda se takové jednání u příslušníků vyskytuje a zda ho tolerují či nikoliv. Dalším cílem bylo zjistit, jaké jsou příčiny korupčního jednání u příslušníků Policie ČR Územního odboru Teplice a na jaké úrovni je jejich povědomí o existenci preventivních opatření. Pro snazší interpretování výsledků dotazníkového šetření jsem si položil tyto otázky:

➤ **Vyskytuje se korupční jednání u příslušníků Policie ČR Územního odboru Teplice?**

Na tuto otázku mohu s jistotou odpovědět, že ano, korupční jednání se u příslušníků Policie ČR vyskytuje. Polovina policistů se za dobu své služby u Policie ČR již s korupcí setkala, ať přímo formou nabídky úplatku, či nepřímo. Nic bližšího se ale s určitostí na základě dotazníkového šetření tvrdit nedá.

➤ **Tolerují příslušníci Policie ČR Územního odboru Teplice korupční jednání?**

Příslušníci Územního odboru Teplice korupční jednání v žádném případě netolerují. Pokud by se sami dostali do situace, kdy by jim byl nabídnut úplatek, ihned by to ohlásili. Pokud by měli pocit, že jejich kolega jedná korupčně, projednali by to přímo s ním a v žádném případě by se nenechali nijak jeho chováním ovlivnit.

➤ **Jaké jsou příčiny korupčního jednání podle příslušníků Policie ČR Územního odboru Teplice?**

Respondentům bylo v dotazníku nabídnuto šest možných příčin korupčního jednání a možnost napsat svůj vlastní názor, ale dotazovaní se shodli na čtyřech hlavních příčinách, kterými jsou (od nejdůležitějších): nedostatečné finanční ohodnocení, selhání morálních zásad jednotlivce, špatně fungující systém a nevhodný výběr policistů.

➤ **Jaká je úroveň povědomí příslušníků Policie ČR Územního odboru Teplice o existenci preventivních opatření?**

Polovina dotazovaných si myslí, že vzdělávání v oblasti prevence korupčního jednání je dostatečné. Jednotliví příslušníci Územního odboru Teplice absolvovali z velké většiny protikorupční školení, které pro ně bylo přínosem. Co se týče důležitosti a dostatečnosti prevence korupčního jednání, vyjadřovali se dotazovaní velmi neurčitě, ale přikláněli se spíše k tomu, že je důležitá a dostatečná.

5.4 SWOT analýza

5.4.1 Podstata SWOT analýzy

SWOT analýza je užitečným nástrojem, který může pomoci organizaci diagnostikovat silné stránky a příležitosti, aby bylo možné je udržet a využít. Odhalí i slabé stránky a hrozby, kterým je třeba se vyhnout nebo alespoň zmírnit jejich následky. Zkoumá interní a externí faktory, které se musí vzít v rozhodovacích procesech v úvahu. Výsledkem SWOT analýzy je akční plán nebo strategie, které je potřeba se držet.

Vlastní název vychází z počátečních písmen anglických slov S - strengths (silné stránky), W - weaknesses (slabé stránky), O - opportunities (příležitosti) a T - threats (hrozby), které reprezentují 4 oblasti zájmu. Kromě toho, jestli jde o silnou nebo slabou stránku se bere v potaz také významnost a váha jednotlivých aspektů.⁴⁴

Při analýze vnitřního prostředí je cílem maximalizace silných stránek, za současné eliminace slabých stránek. Cílem analýzy vnějšího prostředí je určení možných příležitostí pro rozvoj a zároveň identifikace možných rizik. Příležitosti i hrozby se mohou s postupem času měnit, a proto je vhodné je pravidelně sledovat. Příležitosti a hrozby nejdou samy o sobě minimalizovat, respektive maximalizovat, je možné pouze snížit nebo zvýšit jejich vliv.

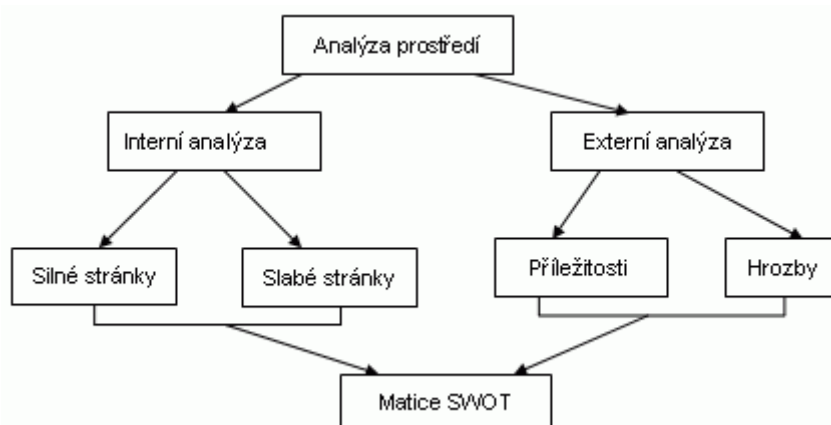
Prvním krokem při tvorbě analýzy je stanovení cíle. Účel analýzy musí být jasně stanoven a vysvětlen všem, kteří se na ní budou podílet. Dalším krokem je průzkum a sběr informací a jejich následná analýza. Analýzou získaných informací lze získat

---

⁴⁴ INNOSUPPORT. *Souhrn klíčových bodů* [online]. © 2005 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.innosupport.net/index.php?id=2067&L=8>>.

závěry a tvrzení o silných a slabých stránkách, příležitostech a hrozbách. Po dokončení SWOT analýzy nastává čas k vyhodnocení, zjištění toho, co je důležité, uvědomění si souvislostí a k formulaci strategie nebo akčního plánu, který se bude zabývat všemi čtyřmi segmenty. Následující obrázek shrnuje postup provedení SWOT analýzy.⁴⁵

Obr. 1: Postup provedení SWOT analýzy

Zdroj: InnoSupport: Supporting Innovations in SME. 2.2 SWOT Analysis, 2005

5.4.2 SWOT analýza korupce u Policie ČR

Při tvorbě SWOT analýzy jsem si nejprve stanovil cíl, kterým je zjistit, jak lépe bojovat proti korupci u Policie ČR. Na základě dotazníkového šetření a informací z něj získaných jsem stanovil silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, které jsem zanesl do SWOT matice (viz tab. 4).

Jako silnou stránku z hlediska korupce vnímám postihnutelnost korupce a tedy její trestnost. Dalšími pozitivními faktory, které ovlivňují jednání většiny příslušníků, je Etický kodex Policie ČR a nastavení jednotlivých protikorupčních opatření. Silné stránky je třeba udržovat, posilovat a využívat je k získání výhody.

Mezi slabé stránky jsem zařadil nízké finanční ohodnocení, nedostatečnou motivaci lidí, neefektivnost některých protikorupčních opatření a nedostatečné vzdělávání. To vše má vliv na dobré jméno policie.

⁴⁵ IPODNIKATEL. *SWOT analýza odhalí pravdivou tvář vaší firmy a pomůže vám nahlédnout do budoucnosti* [online]. © 2011 - 2014 iPodnikatel.cz [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ipodnikatel.cz/Marketing/swot-analyza-odhali-pravdivou-tvar-vasi-firmy-a-pomuze-vam-nahlednout-do-budoucnosti.html>>.

Dobré jméno vnímám především jako příležitost, nástroj ke změně. Mezi příležitostmi jsem zařadil také vzdělávání, morálku policie a finanční ohodnocení. Příležitosti by se měly podporovat a měl by být vytvářen tlak k jejich maximalizaci.

K hrozbám jsem zařadil to, čeho bychom se měli obávat a co nemůžeme ovlivnit, tedy především latentnost korupce, špatnou prokazatelnost a styk s deviantním prostředím. Hrozbám bychom se měli vyhnout nebo alespoň minimalizovat jejich následky.

Tab. 4: SWOT analýza korupce u Policie ČR

	KLADNÉ	ZÁPORNÉ
INTERNÍ	Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> - trestnost korupčního jednání - Etický kodex - stávající protikorupční opatření - organizace policejní práce 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> - finanční ohodnocení - neefektivnost některých protikorupčních opatření - nedostatečné vzdělávání - nedostatečná motivace lidí - dobré jméno policie
EXTERNÍ	Příležitosti <ul style="list-style-type: none"> - vzdělávání - dobré jméno policie - morálka policie - finanční ohodnocení 	Hrozby <ul style="list-style-type: none"> - špatná prokazatelnost korupčního jednání - latentnost korupčního jednání - styk s kriminálním prostředím

Zdroj: vlastní zpracování

Analýzu lze vyhodnotit podle několika metod. Jednou takovou je přidávání váhy hodnotícím kritériím, kdy se hodnotí interní pozice organizace nebo jejího strategického záměru.⁴⁶

Nejprve jsem tedy zpracoval tabulku interních faktorů, přiřadil každému faktoru váhy v rozsahu 0,00 - 1,00 podle důležitosti dané silné nebo slabé stránky (součet vah musí být roven 1,00). Následně jsem k jednotlivým kritériím dosadil body 1 – 4 (viz tab. 5): 4 body - výrazné S

3 body - nevýrazné S

2 body - nevýrazné W

1 bod - výrazné W

⁴⁶ JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. Praha: Grada Publishing, 2001, s. 81.

U každé položky jsem váhu a body vynásobil, čímž jsem získal vážený poměr. Jednotlivé poměry jsem sečetl a získal tak celkový vážený poměr. Celkový vážený poměr hodnotí interní pozici organizace nebo strategického záměru. Nejlepší možné hodnocení je 4, nejhorší 1. Střední hodnoty se pohybují kolem 2,5.⁴⁷

Tab. 5: Vyhodnocení vybraných kritérií vnitřního prostředí

S/W	popis	váha	body	celkem
interní prostředí	trestnost korupčního jednání (S)	0,15	4	0,6
	Etický kodex (S)	0,14	4	0,56
	stávající protikorupční opatření (S)	0,12	3	0,36
	organizace policejní práce (S)	0,13	3	0,39
	finanční ohodnocení (W)	0,14	1	0,14
	neefektivnost některých opatření (W)	0,12	2	0,24
	nedostatečné vzdělávání (W)	0,11	1	0,11
	nedostatečná motivace lidí (W)	0,09	2	0,18
				2,58

Zdroj: vlastní zpracování

Celková bilance 2,58 nám říká, že strategie boje s korupcí u Policie ČR je podložena středně silnou interní pozicí. Největší potenciál ke zlepšení celkové bilance představuje položka „finanční ohodnocení“ a „nedostatečné vzdělávání“. Navrhovaná strategie pro zlepšení situace může obsahovat jak zvýšení platů policistů, tak i propracovanější systém vzdělávání v oblasti korupce.

⁴⁷ MANAGEMENT MANIA. *IFE matice* [online]. © 2011-2013 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: WWW <<https://managementmania.com/cs/ife-matice>>.

Závěr

Závěrem bych rád shrnul celý výsledek práce. Jak již bylo několikrát zmíněno, cílem práce bylo analyzovat vnímání korupčního jednání příslušníky Policie ČR Územního odboru Teplice, zjistit příčiny a úroveň povědomí příslušníků o existenci preventivních opatření, resp. jejich účinnosti.

Pro jednoznačné interpretování výsledků dotazníkového šetření jsem si položil několik otázek, které jsem na základě informací z dotazníků zodpověděl. Na otázku, zda se korupční jednání u příslušníků vyskytuje, jsem mohl odpovědět, že ano, neboť necelých 50 % dotazovaných se s korupcí setkalo.

Dále bylo zjištěno, že příslušníci Policie ČR Územního odboru Teplice korupční jednání v žádném případě netolerují. V případě, že by se vyskytl problém a policisté by byli ohroženi nabídkou úplatku, ihned by to ohlásili svému nadřízenému. Pokud by snad pojali podezření, že jejich kolega jedná korupčně, projednali by to přímo s ním, než by se uchýlili k radikálnějšímu řešení. Podle mého názoru je na místě zpřísnění trestů za trestnou činnost policisty a prezentace těchto případů v rámci policie. Myslím si, že otevřenost a zpětná vazba jsou nejlepšími nástroji, jak získávat poznatky o problémech, které je třeba řešit a pružně na ně reagovat.

Příčiny korupčního jednání spatřují příslušníci Policie ČR v nedostatečném finančním ohodnocení, selhání morálních zásad jednotlivce, špatně fungujícím systémem nebo v nevhodném výběru policistů. Zde by mohlo být, podle mého názoru, řešením zvýšení platů policistů. Výše platu má velký vliv na motivaci a celkovou morálku příslušníků, dobře placené zaměstnání se jeví jako prestižnější a v neposlední řadě by mohlo vést k přílivu kvalitnějších policistů. Je tedy zřejmé, že výše platu má vliv na mnoho dalších faktorů, které ovlivňují celkové smýšlení a chování jednotlivých příslušníků a tím i dobré jméno policie.

Polovina dotazovaných si myslí, že vzdělávání v oblasti korupce je dostatečné a téměř všichni absolvovali protikorupční školení. Podle mě je na místě opakování protikorupčního školení v pravidelných intervalech např. 1 x za 2 roky. Dále by měli být jednotliví příslušníci proškolení v oblasti právního vědomí a dalším z nástrojů, jak účinně bojovat proti korupci by mohl být i systém celoživotního vzdělávání.

Tyto závěry jsem ještě podpořil provedením SWOT analýzy, kdy jsem nejprve definoval jednotlivé silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby a následně jsem provedl analýzu interních kritérií, neboť právě tyto okolnosti, můžeme sami ovlivnit. Celková bilance má hodnotu 2,58 a říká nám, že strategie boje s korupcí u Policie ČR je velmi vyvážená, bilance se pohybuje na střední úrovni. Největší potenciál ke zlepšení celkové bilance SWOT analýzy vidím u položky „finanční ohodnocení“ a „nedostatečné vzdělávání“. Navrhovaná strategie, která vyplývá ze SWOT analýzy, by měla obsahovat jak zvýšení platů policistů, tak i propracovanější systém vzdělávání v oblasti korupce. Výstup ze SWOT analýzy podpořil tvrzení definované na základě dotazníkového šetření, že je třeba zvýšit finanční ohodnocení a morálku příslušníků a celé to podpořit kvalitním systémem vzdělání v oblasti korupce.

Myslím si, že celkově je velmi důležité zpřísnit a důsledně dodržovat splnění požadavků na zájemce o práci u policie, neustále zkvalitňovat pracovní prostředí a správně motivovat policisty k žádoucímu chování, jednání a vystupování, aby dobré jméno policie nebylo jen pojmem, ale skutečností.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

1. DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Korupce*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005. 71 s. ISBN 80-239-5687-6.
2. FRIČ, P. a kol. *Korupce na český způsob*. Praha: G Plus G, 1999. 302 s. ISBN 80-86103-26-9.
3. FRYŠTÁK, M. *Trestní právo hmotné: zvláštní část*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. 196 s. ISBN 978-80-7418-225-9.
4. HERZOGOVIČ, Z. *Policejní etika*. Praha: MV ČR, 2003. 327 s. ISBN 80-238-9984-8.
5. CHMELÍK, J. a kol. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde Praha a.s., 2003. 224 s. ISBN 80-7201-434-X.
6. JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb*. Praha: Grada Publishing, 2001. 180 s. ISBN 80-716-9995-0.
7. JONÁK, J. a kol. *Protikorupční komise Policie České republiky 2006-2011 - metodická příručka*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2011. 42 s.
8. KUBÍKOVÁ, I. *Kriminalistické hlediská korupcie*. In KUBÍKOVÁ, I. *Odhaľovanie a vyšetrovanie korupcie: článok ze sborníku*. Bratislava: Akadémia PZ - Inštitút ďalšieho vzdelávania, 2001. s. 40-45.
9. SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 132 s. ISBN 978-80-87472-76-7.
10. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha: C. H. Beck, 2009. 2528 s. ISBN 978-80-7400-109-3.
11. ZAPLETAL, J. a kol. *Prevence kriminality*. Druhé přepracované vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. 108 s. ISBN 80-7251-200-5.

Elektronické zdroje:

1. DALECKÝ, J.: *Charakteristika a etiologie korupce* [online]. [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/1-2009/korupce-dalecky.htm>>.

2. FÉROVÁ POLICIE. *Podoby korupčního jednání* [online]. © 2011 Liga lidských práv [cit. 2015-12-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.ferovapolicie.cz/korupce-policistu-a-jak-s-ni-bojovat-56/podoby-korupcniho-jednani-2612.html>>.
3. FOTOPULOS. *SWOT analýza v Excelu* [online]. © 2011 Fotis Fotopulos [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://excel-navod.fotopulos.net/swot-analyza.html>>.
4. GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ. *O instituci* [online]. © 2012 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.gibs.cz/o-instituci/>>.
5. INNOSUPPORT. *Souhrn klíčových bodů* [online]. © 2005 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.innosupport.net/index.php?id=2067&L=8>>.
6. IPODNIKATEL. *SWOT analýza odhalí pravdivou tvář vaší firmy a pomůže vám nahlédnout do budoucnosti* [online]. © 2011 - 2014 iPodnikatel.cz [cit. 2016-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ipodnikatel.cz/Marketing/swot-analyza-odhali-pravdivou-tvar-vasi-firmy-a-pomuze-vam-nahlednout-do-budoucnosti.html>>.
7. LORENC.INFO. *Závěrečné práce – metodika* [online]. © 2007 – 2013 [cit. 2016-1-23]. Dostupné z WWW: <<http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>>.
8. MANAGEMENT MANIA. *IFE matice* [online]. © 2011-2013 [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: WWW <<https://managementmania.com/cs/ife-matice>>.
9. POLICIE ČR. *Etický kodex Policie ČR*. [online]. © 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>>.
10. POLICIE ČR. *Služební slib*. [online]. © 2015 [cit. 2016-1-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/sluzebni-slib.aspx>>.
11. POLICIE ČR. *Odbor vnitřní kontroly Policejního prezidia České republiky*. [online]. © 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-vnitri-kontroly-policejniho-prezidia-ceske-republiky.aspx>>.
12. SOCIOLOGICKÉ PROJEKTY. *Výzkumné metody* [online]. © 2016 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://haltmarova.cz/metody/>>.
13. STANCE COMMUNICATIONS. *K „banální“ a municipální korupci jsme čím dál shovívavější* [online]. © 2014 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z WWW:

<<http://www.stance.cz/k-banalni-a-municipalni-korupci-jsme-cim-dal-shovivavejsi-4477/>>.

Legislativní dokumenty:

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *In Sběrka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354 – 463.
2. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *In Sběrka zákonů, Československá socialistická republika*, 1961, částka 66, s. 191.

Ostatní zdroje:

- BĚLOUCHOVÁ, J. *Etika a korupce v policejním vzdělávání*. Brno, 2012. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc., 84 s.
- DUŠEK, J. *Metodika pro tvorbu bakalářských prací VŠERS*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2015. 66 s.
- KALIANKO, R. *Korupce z trestněprávního hlediska*. Brno, 2011. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno. Vedoucí bakalářské práce: prof. JUDr. Vladimír Kratochvíl, CSc., 38 s.
- KUČERA, T. *Problematika korupce příslušníků Policie ČR a její prevence*. České Budějovice, 2011. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Vedoucí práce: doc. JUDr. Jan Hejda, Ph.D., 62 s.
- PIPPINGER, M. *Prevence korupčního jednání v Policii ČR*. Praha, 2015. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze. Vedoucí absolventské práce: Mgr. Vlastimil Burian, 33 s.
- STÁLÁ PROTIKORUPČNÍ KOMISE POLICIE ČR. *Stop korupci* [DVD]. © 2009 Praha: Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze, 2009.
- ŠÍDLO, O. *Indikátory korupce* [prezentace PowerPoint]. Červená nad Vltavou, 28. a 29. květen 2009.
- VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V PRAZE. *Jak na korupci* [DVD]. © 2010 Praha: Vyšší policejní škola MV v Praze, 2010.

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
DI	Dopravní inspektorát
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
GPS	Global positioning systém (globální polohový systém)
MV	Ministerstvo vnitra
OOP	Obvodní oddělení Policie
OHS	Oddělení hlídkové služby
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SWOT	SWOT analýza - strengths (silné stránky), weaknesses (slabé stránky), opportunities (příležitosti) a threats (hrozby)
Tr. čin	Trestný čin
Tr. řízení	Trestní řízení
Tr. zákoník	Trestní zákoník
ZOP	Základní odborná příprava

Seznam tabulek a grafů

Tabulky:

Tab. 1: Služební zařazení

Tab. 2: Věkové rozmezí dotazovaných

Tab. 3: Doba služby u Policie ČR

Tab. 4: SWOT analýza korupce u Policie ČR

Tab. 5: Vyhodnocení vybraných kritérií vnitřního prostředí

Grafy:

Graf 1: Setkal/a jste se ve svém profesním životě policisty s korupčním jednáním?

Graf 2: Porovnání dle služebního zařazení

Graf 3: Ovlivňování nabídkou úplatku

Graf 4: Četnost

Graf 5: Porovnání dle služebního zařazení

Graf 6: Nabídnutí úplatku 2 - 5 x

Graf 7: Navozuje korupční situace policista svým jednáním?

Graf 8: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 9: Je korupce u Policie ČR častý jev?

Graf 10: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 11: Nejproblematictější útvary Policie ČR z hlediska korupce

Graf 12: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 13: Stíhání policistů pro korupci

Graf 14: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 15: Příležitosti k braní úplatků na pracovišti

Graf 16: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 17: Jak zabránit braní úplatků na pracovišti

Graf 18: Jak se zachovat v korupční situaci

Graf 19: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 20: Jak se zachovat, když kolega/gyně jedná korupčně

Graf 21: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 22: Morální dilema při korupčním jednání kolegů

Graf 23: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení

Graf 24: Vliv kriminálního prostředí na morálku jedince
Graf 25: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 26: Opakování/stupňování korupčního jednání
Graf 27: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 28: Příčiny korupčního jednání
Graf 29: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 30: Vzdělání v oblasti prevence korupce
Graf 31: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 32: Absolvování protikorupčního školení
Graf 33: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 34: Přínos protikorupčního školení
Graf 35: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 36: Důležitost prevence korupčního jednání
Graf 37: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 38: Dostatečnost prevence korupčního jednání
Graf 39: Nejčtenější odpověď dle služebního zařazení
Graf 40: Účinnost preventivních opatření
Graf 41: Řazení preventivních opatření dle účinnosti

Obrázky:

Obr. 1: Postup provedení SWOT analýzy

Seznam příloh

Příloha 1: Etický kodex Policie ČR

Příloha 2: Dotazník ke zjištění postojů policistů ke korupčnímu jednání

Příloha 1: Etický kodex Policie ČR

Příslušníci Policie ČR, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem Policie ČR je:

- chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- prosazovat zákonnost,
- chránit práva a svobody osob,
- preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie ČR je:

- profesionalita,
- nestrannost,
- odpovědnost,
- ohleduplnost,
- bezúhonnost.

3. Závazkem Policie ČR vůči společnosti je:

- prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,
- uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,
- používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,
- nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policie ČR na osobní svobodě,
- zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,

- zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie ČR, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie ČR je:

- usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, - respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,
- netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie ČR a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie ČR.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie ČR je:

- nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,
- chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policie ČR svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník Policie ČR, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie ČR, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.

Příloha 2: Dotazník ke zjištění postojů policistů ke korupčnímu jednání

DOTAZNÍK

Výsledky z dotazníku budou použity pouze pro tvorbu bakalářské práce (dotazník je anonymní). Prosím, abyste odpovídali pravdivě. Vyberte vždy jen jednu odpověď.

Děkuji, pprap. Martin Pippinger

ÚDAJE O RESPONDENTOVI:

1) Vaše pohlaví:

- a) muž
- b) žena

2) Kolik je Vám let?

- a) do 25 -ti let
- b) do 30 -ti let
- c) do 35 -ti let
- d) více jak 35 let

3) Jak dlouho sloužíte u Policie ČR (dále jen PČR)?

- a) do 3 let
- b) do 9 -ti let
- c) do 15 -ti let
- d) více jak 15 let

4) Vaše služební zařazení (např. SKPV, OOP, OHS, atd.):

.....

VLASTNÍ OTÁZKY DOTAZNÍKU:

1) Setkal/a jste se ve svém profesním životě policisty s korupčním jednáním?

- a) ano
- b) ne

2) Byl/a jste již někdy ovlivňován/a nabídkou úplatku?

- a) ano
- b) ne

Pokud ano, kolikrát? .....

3) Myslíte si, že korupční situaci navozuje samotný policista svým úmyslným jednáním?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím

- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

4) Je podle Vás korupce u PČR častý jev?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

5) Které útvary PČR jsou podle Vás z hlediska korupce nejproblematictější?

- a) služba kriminální policie a vyšetřování
- b) dopravní inspektorát
- c) oddělení hlídkové služby
- d) obvodní/místní oddělení
- e) útvar pro odhalování organizovaného zločinu
- f) národní protidrogová centrála
- g) jiné .....

6) Byli na Vašem pracovišti v posledních letech trestáni policisté na základě korupčního jednání?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

7) Vyskytují se na Vašem pracovišti příležitosti k braní úplateků?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

8) V případě, že ano, jak by se podle Vás daly odstranit?

- a) zlepšit organizaci a řízení policejní práce
- b) zpřísnit kontrolu policistů
- c) zlepšit morálku policistů
- d) zvýšit platy policistů
- e) jiným způsobem.....

9) Pokud byste se sám/sama dostal/a do situace, kdy by Vám byl nabídnut úplatek a neexistoval by jiný důkazní prostředek než Vaše svědectví, ohlásil/a byste to?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

10) V případě, že byste měl/a pocit, že Váš kolega/gyně jedná korupčně, jak byste situaci řešil/a?

- a) projednal/a bych tuto situaci s kolegou/gyní
- b) projednal/a bych tuto situaci s přímým nadřízeným za přítomnosti kolegy/gyně
- c) projednal/a bych tuto situaci s přímým nadřízeným bez přítomnosti kolegy/gyně
- d) podal/a bych oficiální stížnost na kolegu/gyni nejbližšímu přímému nadřízenému
- e) nijak bych tuto situaci neřešil/a

11) Nechal/a byste se sám/sama ovlivnit korupčním chováním svých kolegů, pokud byste věděl/a, že jim jejich chování prochází?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

12) Máte pocit, že Vás negativně ovlivňuje kontakt s kriminálním prostředím a osobami v něm se pohybujícími?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

13) Myslíte si, že jedinec, který bez postihu přijme dar mající podobu úplatku, bude toto jednání opakovat/stupňovat?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

14) Co je podle Vás příčinou korupčního jednání policistů?

- a) špatně fungující systém
- b) nedostatečné vzdělání policistů
- c) selhání morálních vlastností jednotlivce
- d) nedostatečné finanční ohodnocení
- e) nevhodný výběr policistů
- f) nedostatečná kontrola
- g) negativní mediální obraz
- h) jiné.....

15) Jsou podle Vás policisté dostatečně vzděláváni v oblasti prevence korupčního jednání?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano

- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

16) Absolvoval/a jste Vy sám/sama protikorupční školení?

- a) ano
- b) ne

17) V případě, že ano, bylo pro Vás přínosné?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

18) Je podle Vás prevence korupčního jednání u PČR důležitá?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

19) Myslíte si, že je prevence korupčního jednání u PČR dostatečná?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) nevím
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

20) Seřad'te prosím následující preventivní opatření od neúčinnějších po nejméně účinné. Použijte hodnocení 1-6, kdy 1 - nejúčinnější a 6 - nejméně účinné.

- a) GPS ve služebních vozidlech
- b) minikamery ve vozidlech a na stejnokroji
- c) změna složení hlídky (služba pokaždé s někým jiným)
- d) protikorupční školení a vzdělávání
- e) kontrola nadřízenými
- f) zkouška spolehlivosti (provádí GIBS)